

UNIVERZITA KARLOVA
3. LÉKAŘSKÁ FAKULTA

Ústav ošetrovatelství

Bc. Kateřina Vechterová

**Zhodnocení volitelného předmětu 3. LF UK
Odborná praxe na Centrálních operačních
sálech ÚVN-VFN Praha a jeho významu pro
praxi (rozhovor s absolventy předmětu)**

*Evaluation of the elective course 3. LF UK Clinical Placement at
Central Operating Rooms, Military University Hospital Prague and
its importance for practice (interview with graduates of the course)*

Bakalářská práce

Praha, září 2024

Autor práce: Bc. Kateřina Vechterová
Studijní program: Všeobecné ošetřovatelství
Bakalářský studijní obor: Všeobecné ošetřovatelství

Vedoucí práce: **PhDr. Marie Zvoníčková**
Pracoviště vedoucího práce: **Ústav ošetřovatelství 3. LF UK**

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem předkládanou práci vypracovala samostatně a použila výhradně uvedené citované prameny, literaturu a další odborné zdroje. Současně dávám svolení k tomu, aby má závěrečná práce byla používána ke studijním účelům.

Souhlasím s trvalým uložením elektronické verze mé práce v databázi systému Theses.cz a Turnitin za účelem soustavné kontroly podobnosti závěrečných prací.

V Praze dne 8. září 2024

Kateřina Vechterová

Poděkování

Na tomto místě bych velice ráda poděkovala PhDr. Marii Zvoníčkové za vedení mé práce. Dále děkuji informantkám, které se účastnily rozhovoru v rámci této práce. Rovněž dekuji mému příteli, který mi pomohl s formátováním práce.

Obsah

OBSAH	9
ÚVOD.....	11
1 PERIOPERAČNÍ PÉČE	12
1.1 <i>Sestra a perioperační péče .....</i>	<i>13</i>
1.2 <i>Historie vzdělávání perioperačních sester .....</i>	<i>15</i>
1.2.1 <i>Současné vzdělávání perioperačních sester.....</i>	<i>16</i>
2 ÚSTŘEDNÍ VOJENSKÁ NEMOCNICE V PRAZE.....	19
2.1 <i>Oddělení centrálních operačních sálů ÚVN.....</i>	<i>19</i>
2.2 <i>ÚVN a perioperační péče.....</i>	<i>19</i>
3 ADAPTAČNÍ PROCES VŠEOBECNÉ SESTRY	21
3.1 <i>Adaptační proces všeobecné sestry v ÚVN.....</i>	<i>21</i>
4 PŘEDMĚT ODBORNÁ PRAXE NA CENTRÁLNÍCH OPERAČNÍCH SÁLECH ÚVN-VFN PRAHA	23
5 METODIKA SBĚRU DAT	25
5.1 <i>Kvalitativní výzkum.....</i>	<i>25</i>
5.1.1 <i>Kvalitativní dotazování.....</i>	<i>25</i>
5.1.2 <i>Strukturovaný rozhovor .....</i>	<i>26</i>
5.2 <i>Otázky pro rozhovor .....</i>	<i>26</i>
6 INTERPRETACE VÝSLEDKŮ	28
6.1 <i>Popis výzkumného vzorku .....</i>	<i>28</i>
6.2 <i>Zájem o perioperační péči.....</i>	<i>29</i>
6.3 <i>Sál a možnost výběru .....</i>	<i>30</i>
6.4 <i>Chování sálového personálu .....</i>	<i>31</i>
6.5 <i>Organizace předmětu .....</i>	<i>34</i>
6.6 <i>Motivace a využití v praxi.....</i>	<i>35</i>
6.7 <i>Vliv předmětu a jeho zhodnocení.....</i>	<i>38</i>
6.8 <i>Do budoucna.....</i>	<i>41</i>

DISKUSE	44
ZÁVĚR	46
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	47
SEZNAM ZKRATEK.....	50
SEZNAM PŘÍLOH	51
PŘÍLOHA A: ROZHOVOR S INFORMANTKOU A	52
PŘÍLOHA B: ROZHOVOR S INFORMANTKOU B	56
PŘÍLOHA C: ROZHOVOR S INFORMANTKOU C.....	62
PŘÍLOHA D: ROZHOVOR S INFORMANTKOU D.....	67

Úvod

Téma své bakalářské práce jsem si vybrala na základě mého zájmu o perioperační péči a praxe na operačních sálech ÚVN-VFN v Praze.

Nejen, že perioperační péče zcela chybí v učebních osnovách studentů ošetrovatelství, ale i sester je v tomto oboru velký nedostatek. Pod slovem instrumentářka si laik, někdy dokonce samy sestry a studenti ošetrovatelství, většinou představí sestru jakožto jen podavačku nástrojů a mají velice zkreslenou představu o tom, co taková sestra pro perioperační péči dělá. I to byl jeden z důvodů, proč jsem se rozhodla pro toto téma.

Bakalářská práce se zabývá hodnocením povinně volitelného předmětu v rámci studijního oboru Všeobecné ošetrovatelství na 3. lékařské fakultě Univerzity Karlovy v Praze. Předmět se nazývá *Odborná praxe na Centrálních operačních sálech ÚVN-VFN Praha* a je určen pro studenty třetího ročníku. Vytvoření těchto předmětů je odezvou na nedostatek sester v perioperační péči. Výuka tohoto předmětu je realizována ve spolupráci s OCOS ÚVN-VFN Praha a navazuje na taktéž povinně volitelný předmět *Základy perioperační péče* určený pro ročník druhý.

Oba předměty jsem sama absolvovala a práce si klade za cíl poskytnout 3. LF UK zpětnou vazbu ohledně spokojenosti s tímto předmětem a jeho aplikací a přínosu do praxe na základě zhodnocení tohoto předmětu všeobecnými sestrami, tedy bývalými studentkami, které jej absolvovaly a dnes samy na operačních sálech pracují.

První část práce je teoretická a věnuje se definici a vývoji perioperační péče, vzdělávání v tomto oboru, adaptačnímu procesu a popisu výše zmíněného povinně volitelného předmětu. Práce popisuje perioperační péči a vzdělávání všeobecných sester v tomto oboru vztahující se čistě k systému v České republice.

Druhá část práce se zabývá hodnocením již zmíněného předmětu, které je uskutečněno na základě kvalitativního výzkumu formou strukturovaného rozhovoru se čtyřmi absolventkami předmětu.

1 Perioperační péče

Perioperační péčí se velmi zjednodušeně rozumí péče o pacienta v období bezprostředně před operací, během operace a bezprostředně po operačním výkonu (Wichsová et al. 2013). Je důležité neplést pojem perioperační péče s peroperační či peroperativní péčí. Pojem perioperační je těmto pojmům nadřazen. Perioperační péče je rozdělena na tři části – preoperativní, peroperativní či též intraoperační a postoperativní péči. Všechny tyto tři úseky péče se dají charakterizovat na podkladě indikátorů, kterými jsou čas, intervence k nemocnému, intervence ke zdravotnickému týmu a intervence k prostředí (Wendsche et al. 2012).

Preoperativní péčí se rozumí období do přivezení pacienta na operační sál. Tenhle časový úsek zahrnuje intervence ve vztahu k pacientovi jako jsou hodnocení rizika operačního výkonu a příprava pacienta k výkonu. Dále zahrnuje intervence ve vztahu k multidisciplinárnímu týmu jako je komunikace s původním místem pobytu pacienta a informovanost o celkovém průběhu péče o pacienta. V neposlední řadě zahrnuje enviromentální intervence jako je zabránění kontaminace operačního traktu (Wendsche et al. 2012).

Peroperativní/intraoperační péčí se chápe doba mezi přesunem pacienta na operační stůl a jeho přeložením na dospávací pokoj. V této fázi péče o pacienta probíhá zajištění asepse, jeho monitorace a zajištění jeho bezpečnosti po celou dobu výkonu. Vše o průběhu operace se dokumentuje. Tým zdravotnických pracovníků musí na sále spolupracovat (Wendsche et al. 2012).

Postoperativní péče se z hlediska času dělí na další 3 období, a to bezprostřední pooperační, rané pooperační a pozdní pooperační. Bezprostřední pooperační období představuje dospávací pokoje. Rané pooperační období je pobyt pacienta na JIP nebo IMP a pozdním pooperačním obdobím se označuje pobyt pacienta na standardním lůžkovém oddělení. V postoperativní fázi se všechny intervence směřované k pacientovi soustředují na zotavení pacienta z anestezie a prevenci pooperačních

komplikací. Mimo to sálový tým spolupracuje se zdravotníky, kteří budou pečovat o pacienta po operaci. Je třeba, aby si tým předal veškeré informace týkající se průběhu péče o pacienta (Wendsche et al. 2012).

U perioperační péče je stěžejní týmová spolupráce. Na sále tvoří multidisciplinární tým lékaři – operatéri a asistující, sestry specialistky, všeobecné sestry, praktické sestry, sanitáři, ošetřovatelé, pracovníci úklidu (Schneiderová 2014), lékař anesteziolog a anesteziologická sestra. Mezi další pracovníky, kteří se mohou objevit na operačním sále jsou radiologičtí asistenti, biomedicínští inženýři/technici, porodní asistentky či například kliničtí logopedi na neurochirurgických sálech.

1.1 Sestra a perioperační péče

Sestra pro perioperační péči vykonává bez odborného dohledu a bez indikace následující činnosti:

- „1. připravovat instrumentarium, zdravotnické prostředky a jiný potřebný materiál a pomůcky před, v průběhu a po operačním výkonu,*
- 2. provádět specializované sterilizační a dezinfekční postupy,*
- 3. zajišťovat manipulaci s operačními stoly, přístroji a tlakovými nádobami,*
- 4. provádět antisepsi operačního pole u pacientů,*
- 5. provádět ve spolupráci s lékařem-operatérem před začátkem a ukončením každé operace početní kontrolu nástrojů a použitého materiálu, zajišťovat stálou připravenost pracoviště ke standardním a speciálním operačním výkonům,*
- 6. provádět zarouškování operačního pole,*
- 7. instrumentovat při operačních výkonech;“ (Vyhláška č. 55/2011 Sb. 2022a)*

Dále sestra pro perioperační péči může vykonávat činnosti bez odborného dohledu na základě indikace lékaře:

- „1. zajišťovat polohu a fixaci pacientů na operačním stole před, v průběhu a po operačním výkonu, včetně prevence komplikací z imobilizace,*

2. asistovat u méně náročných operačních výkonů.“ (Vyhláška č. 55/2011 Sb. 2022b)

Co se týče náplně práce sestry na operačním sále, tak ta může buď tzv. „obíhat“ nebo instrumentovat.

Obíhající sestra je jakousi spojkou mezi sterilním a nesterilním prostředím operačního stolu a intenzivně spolupracuje s instrumentující sestrou. Obíhající polohuje pacienta společně se sanitářem, kontroluje správné přiložení neutrální elektrody, hlídá, aby byl doplněn všechen potřebný materiál, dodává nástroje a pomůcky, kontroluje sterilitu, má na starosti správné označení případného biologického materiálu. Dále participuje na početní kontrole roušek a instrumentária, obsluhuje přístroje (Wichsová et al. 2013). Obíhající sestra podává šití a nástroje instrumentující sestře, pozoruje, zda jí něco na operačním sterilním stolku nechybí a průběžně jej doplňuje (např. sterilní fyziologický roztok či dezinfekci) vyplňuje ošetrovatelskou dokumentaci a před začátkem operačního zákroku provádí identifikaci – ptá se pacienta na jméno, ročník narození, kontroluje shodu s jeho identifikačním nemocničním náramkem, ptá se ho, jaký výkon se mu bude provádět a na jaké straně, ověřuje, zda je označené operační pole/správná končetina (např. fixou, označovat může pouze operátér). Mimo to zjišťuje od pacienta, zda má nějaké alergie nebo kardiostimulátor. V ošetrovatelské dokumentaci musí všechny tyto informace zaznamenat. K tomu do dokumentace zapisuje polohu pacienta na operačním stole, použité dezinfekční roztoky, zda byla použita elektrokoagulace, zda sedí počet nástrojů a roušek, začátek a konec operace, její celkovou délku, místo případné neutrální elektrody, použití rentgenu, nežádoucí události po čas výkonu apod.

Instrumentující sestra chystá potřebné nástroje a materiál, myje se a obléká sebe a operátéra s asistujícími lékaři, rouškuje sterilní stolky, asistuje u provádění asepsy operačního pole, podílí se na rouškování, instrumentuje, v případě nutnosti a u menších výkonů asistuje, zahajuje početní kontrolu instrumentária a materiálu, dbá na zachování sterility a kontroluje její dodržování ostatními členy operační skupiny (Wichsová et al. 2013).

1.2 Historie vzdělávání perioperačních sester

Do roku 1953 není nikde popsáno vzdělávání sester na operačních sálech či jaké vzdělání by měla mít sestra instrumentářka. Až v roce 1954 vydal lékař profesor Bohuslav Niederle knihu, kde jasně vymezil požadavky na práci sestry na operačních sálech. O dva roky později se publikovalo druhé vydání (Kordulová 2017).

Později se pro sestry začala uskutečňovat specializační vzdělávání v různých oborech, včetně instrumentování na operačních sálech. Specializační vzdělávání probíhalo v rozmezí dvou až šesti měsíců a realizoval jej školský odbor MZ. Účastníci specializačního vzdělávání musely být kvalifikovanými zdravotními sestrami se zájmem v oboru. Pro získání osvědčení o dosažení specializace v instrumentování na operačních sálech bylo nutné, aby zdravotní sestra měla praxi na ortopedickém, chirurgickém či gynekologickém sále a k tomu složila ústní zkoušku. Sestry pracující na sálech menších chirurgických oborů potřebovaly pětiletou praxi na sálech a k tomu alespoň šestiměsíční praxi na sále chirurgickém (Kordulová 2017).

V roce 1960 vzniknul v Brně a Bratislavě Institut pro další vzdělávání středních zdravotnických pracovníků (dnes NCO NZO Brno), jelikož medicína se vyvíjela, čím dal tím rychleji, a tak bylo potřebné, aby se pracovníci v oblasti zdravotnictví kontinuálně vzdělávali. Specializační studium s atestační zkouškou představovalo nejvyšší možné vzdělání v rámci této Instituce (Kordulová 2017).

Mezi prvními specializacemi, které institut nabízel bylo mimo jiné i *Instrumentování na operačním sále*. Pokud chtěla sestra nastoupit do tohoto pomaturitního specializačního vzdělávání, nestačil pouhý zájem, ale bylo nutné i doporučení primáře. Stejně jako dnes se výuka skládala jak z části teoretické, tak i části praktické. Studium trvalo jeden a půl roku. Výuka probíhala hlavně na chirurgii, gynekologii, urologii, očním a ORL (Kordulová 2017).

V tomhle období začala na úseku vzdělávání anesteziologických a sálových sester v Institutu v Brně pracovat Mgr. Helena Frýdecká. Frýdecká

oddělila instrumentování od anestezie a zasloužila se o vznik samostatné katedry pro sálové sestry se vzdělávacím specializačním programem „Instrumentování na operačním sále – INOPS“ (Jedličková 2012).

V roce 1999 vznikla Společnost instrumentárek ČR, jež je členem Evropské asociace sálových sester EORNA. Cílem této asociace je, aby se systém vzdělávání sester v perioperační péči co nejvíce sjednotil v rámci EU a sestry tak měly v těchto zemích všude stejné kompetence (Kordulová 2017). Asociace EORNA vznikla v roce 1980 a hlásí se k ní dalších 24 asociací z 23 různých evropských států (EORNA 2024). Od roku 2015 existuje v rámci ČAS samostatná sekce perioperačních sester, jež navázala na Společnost instrumentárek (Výbor sekce perioperačních sester ČAS 2017).

Až do roku 2004 probíhalo vzdělávání sester v instrumentování na operačním sále v rámci specializačního vzdělávání stejně jako v 80. letech, a to dle vyhlášky ministerstva zdravotnictví ČSR č. 77/1981 Sb. o zdravotnických pracovnících a jiných odborných pracovnících ve zdravotnictví. Studium sestávalo z části všeobecné a odborné a bylo třeba na konci studia složit ústní a praktickou zkoušku, tzv. atestaci. Po úspěšně absolvované atestaci se ze zdravotní sestry stala tzv. zdravotní sestra v úseku práce instrumentování na operačním sále (Kordulová 2017).

1.2.1 Současné vzdělávání perioperačních sester

V 60. letech byla pro sestru práce na sále jiná než dnes. Především se lišila v organizaci práce. Sestra na sále nevykonávala jen činnosti spojené s perioperační péčí, ale navíc i asistovala u podávání anestezie a měla na starosti veškerý úklid po skončení operačního programu (Kordulová 2017).

Co se týče učebních textů pro vzdělávání perioperačních sester, tak dříve byly psány výhradně lékaři, dnes se už na nich podílí samy sestry specialistky v perioperační péči s praxí (Jedličková 2012).

V roce 2004 se aktualizovala náplň práce všeobecné sestry¹ se specializovanou způsobilostí v oboru sestra pro perioperační péči vyhláškou

---

¹ Dříve zdravotní sestra, dnes tento pojem neexistuje a byl nahrazen pojmem všeobecná sestra, avšak pojem zdravotní sestra se stále mezi laickou veřejností užívá.

č. 424/2004 Sb. a zákonem č. 96/2004 Sb. o podmínkách získávání a uznávání způsobilosti k výkonu nelékařských zdravotnických povolání a k výkonu činnosti souvisejících s poskytováním zdravotní péče a o změně některých souvisejících zákonů (Kordulová 2017).

Aby se dnes mohla všeobecná sestra stát sestrou se specializací pro perioperační péči, musí absolvovat dvouleté specializační studium zakončené atestační zkouškou. Podmínky pro vzdělávání určuje zákon č. 96/2004 Sb. a nařízení vlády č. 31/2010 Sb., o oborech specializačního vzdělávání a označení odbornosti zdravotnických pracovníků se specializovanou způsobilostí. Pro zařazení do tohoto specializačního vzdělávání je nutné získat odbornou způsobilost k výkonu povolání všeobecné sestry (Wichsová et al. 2013).

Od roku 2006 probíhá specializační vzdělávání sester modulovým systémem. Aktuálně se vzdělávání řídí Věstníkem MZ ČR č. 5/2020, který je v souladu s nařízením vlády č. 31/2010 Sb. Studium je rozděleno do 3 odborných modulů (dále jen OM). OM 1 sestává z minimálně 120 hodin teoretické výuky Role všeobecné sestry specialisty v perioperační péči a minimálně z 24 hodin odborné praxe, která může a nemusí probíhat v neakreditovaném zařízení. OM 2 představuje 80 teorie s názvem Perioperační péče o pacienta ve vybraných oborech I., dále 128 hodin odborné praxe, z čehož alespoň 40 hodin musí proběhnout v akreditovaném zařízení. OM 3 je hodinově stejný jako OM 2. Každý modul je ukončen testem, ústní zkouškou, splněním odborné praxe a potvrzení výkonů v rámci daného modulu v Logbooku² příslušným zařízením, kde jsou jednotlivé praxe realizovány (MZČR 2020b).

OM 1 sestry teoreticky vzdělává v oblastech jako jsou veřejné zdraví, problematika závislostí, hygienické požadavky na provoz zdravotnických zařízení, ochrana zdraví při práci, lidské zdroje, ekonomika a management ve zdravotnictví, řízení kvality a bezpečí ve zdravotnictví, psychologie

---

² Logbook je přílohou vzdělávacích programů a slouží k záznamu provedených výkonů, absolvované praxe a dalších činností během specializačního vzdělávání. Uvedené výkony potvrzuje školitel a provádí celkové zhodnocení školence (IPVZ 2024).

a komunikace, metodologie výzkumu, dezinfekce a sterilizace, základy anesteziologie a resuscitace či epidemiologie. Praktická část modulu sestává ze seznamu několika odborných výkonů v oblastech sterilizace a dezinfekce, péče o instrumentárium nebo např. předání pacienta ze sálu na dospávací pokoj (MZČR 2020b).

Cílem OM 2 je získání teoretických znalostí a odborných dovedností v oblasti všeobecná chirurgie, hrudní chirurgie, kardiochirurgie a cévní chirurgie, intervenční angiologie a radiologie, urologie, ORL, oční, chirurgie a dětská chirurgie (MZČR 2020b).

OM 3 je věnován traumatologii, ortopedii, neurochirurgii, gynekologii a porodnictví, stomatochirurgii, plastické a rekonstrukční chirurgii a popáleninám. Mimo jiné i dětské traumatologii, dětské ortopedii a dětské neurochirurgii (MZČR 2020b).

Od roku 2017 je možné studovat na Fakultě zdravotnických studií Univerzity Pardubice dvouletý navazující magisterský studijní program Specializace v ošetrovatelství – Perioperační péče. Jde o profesní typ programu, kdy absolvováním student získá odbornou způsobilost k výkonu povolání Všeobecná sestra pro perioperační péči (FZS UPCE 2023). Studium probíhá jenom v kombinované formě. Studijní program čítá 432 hodin teorie 440 hodin praxe (Jedličková a Wichsová 2024). V akademickém roce 2023/2024 se do studia zapsalo 39 studentů. Studijní program je akreditován do 12. 10. 2030 (FZS UPCE 2023).

2 Ústřední vojenská nemocnice v Praze

ÚVN-VFN Praha je příspěvkovou organizací, kterou zřizuje Ministerstvo obrany ČR. Nemocnice se nachází ve Střešovicích na Praze 6 a poskytuje zdravotní péči pouze dospělým pacientům, pediatrií a porodnictvím se nezabývá. Nenajdeme zde ani léčbu popálenin a kardiochirurgii (ÚVN 2024a).

ÚVN je jedinou nemocnicí v ČR, která je výcvikovým, vzdělávacím a odborným zdravotnickým zařízením Armády České republiky. Nemocnice se rovněž věnuje péči o válečné veterány (ÚVN 2024a). Vzhledem k tomu, že se jedná o fakultní nemocnici, probíhá zde též výuka studentů medicíny a jiných zdravotnických oborů.

Ředitelem ÚVN je ještě do konce června 2024 prof. MUDr. Miroslav Zavoral, Ph.D. a aktuálně probíhá na místo ředitele výběrové řízení vypsané Ministerstvem obrany. Profesor Zavoral byl ve funkci ředitele ÚVN od roku 2010 (Tiskové oddělení MO 2024).

Hlavní sestrou neboli náměstkyní ředitele pro nelékařské zdravotnické profese a řízení kvality zdravotní péče je Mgr. Lenka Gutová, MBA, LL.M.

2.1 Oddělení centrálních operačních sálů ÚVN

OCOS v ÚVN disponuje třinácti operačními sály různých oborů. Jsou jimi chirurgie, gynekologie, urologie, ORL, neurochirurgie, ortopedie a traumatologie. Probíhají zde plánované i neplánované operační zákroky. Provádí se zde jak operace otevřené, tak laparoskopické či roboticky asistované (ÚVN 2024b).

Na OCOS nejsou vrchní ani staniční sestry, ale užívají se termíny manažerka sálů a úseková sestra. Každý obor má svoji úsekovou sestru a nadřízená úsekových sester je manažerka sálů.

2.2 ÚVN a perioperační péče

ÚVN se celkově věnuje vzdělávání lékařských a nelékařských pracovníků. V rámci vzdělávání všeobecných sester nabízí mimo jiné výuku praktické a teoretické části specializačního studia Perioperační péče na základě

akreditace MZ ČR. Každý rok je vypsáno jedno rezidenční místo pro každý jednotlivý sálový obor.

ÚVN má akreditaci pro Specializační vzdělávací program v oboru Perioperační péče od 1. 7. 2020 do 30. 6. 2025 a garantem je Mgr. Miluše Bělíková (ÚVN 2024c), která rovněž vyučuje teoretickou část výuky studenty druhého ročníku z 3. LF UK, kteří se zapsali na povinně volitelný předmět Základy perioperační péče, o kterém se práce zmiňuje v úvodu a v dalších kapitolách.

Nemocnice realizuje jak teoretickou, tak i praktickou část programu. Zájemce se musí přihlásit skrze NCO NZO (ÚVN 2024c). Vzhledem k tomu, že některými obory, např. kardiochirurgií či pediatrií, ÚVN nedisponuje, tak výuka v rámci těchto oborů probíhá ve smluvních zařízeních, konkrétně v Thomayerově nemocnici a v nemocnici IKEM (MZČR 2024).

ÚVN podporuje perioperační sestry – např. v roce 2016 ÚVN hostila dvoudenní konferenci perioperačních sester. ÚVN si připravila workshopy na téma Inovace v ortopedii, traumatologii a všeobecné perioperační péči (Hettnerová 2017). V roce 2017 se v ÚVN sešly perioperační sestry na diskuzním fóru na téma Bezpečí sálového personálu a pacientů (Holečková et al. 2017). O rok později v roce 2018 se v ÚVN konal VII. Kongres perioperačních sester s mezinárodní účastí (Výbor sekce perioperačních sester ČAS 2018).

3 Adaptační proces všeobecné sestry

Adaptační proces je pro sestru nesmírně důležitým obdobím.

Adaptační proces má za cíl sestru začlenit do nového pracovního prostředí. Adaptační proces má 3 fáze, a to základní, všeobecnou a odbornou.

V rámci první fáze – základní – se sestra seznamuje s pracovištěm, s jeho organizací, snaží se zorientovat v řádech a vizích daného pracoviště a snaží se pochytit co nejvíce informací. Tato fáze trvá 1-2 dny (Koller 2015).

V druhé fázi – všeobecné – sestru provází školicí pracovník, který jí byl přidělen. Tato fáze si klade za cíl připravit sestru na zvládnutí výkonů a činností specifických pro dané pracoviště (Koller 2015).

V třetí fázi – odborné – se sestra postupně adaptuje na nové pracovní prostředí. Sestra si zvyká na způsob práce daného oddělení a zjišťuje se, zda je sestra dostatečně připravena k tomu, aby pracovala samostatně. Délka této fáze je individuální, může trvat několik měsíců (Koller 2015).

Adaptační proces není povinný pouze pro nově nastupující zaměstnance, ale rovněž pro pracovníky, kteří přerušili výkon povolání na více než 2 roky a pro ty, kteří přestupují na jiné pracoviště a náplň práce na daném pracovišti je značně odlišná od původního pracoviště (MZČR 2020a).

3.1 Adaptační proces všeobecné sestry v ÚVN

V nemocnici ÚVN trvá adaptační proces deset měsíců s možností zkrácení na šest měsíců (Schönbauerová 2022).

V první fázi se nová sestra účastní vstupního školení, které se skládá z informací ohledně BOZP, GDPR, KPR atd (Schönbauerová 2022).

V druhé fázi pracuje sestra první měsíc pod důrazným dohledem přiděleného školitele. Školící pracovník by měl sestru podporovat v adaptaci, předávat jí své znalosti, být jí k dispozici co se týče dotazů a je žádoucí, aby měl přehled o tom, jak dobře se sestra orientuje v novém prostředí a jak zvládá své pracovní povinnosti. Další měsíce už nepracuje výhradně a intenzivně pod školitelem, ale stále musí mít k dispozici zkušeného pracovníka, na kterého se může obrátit (Schönbauerová 2022).

V poslední fázi je sestra hodnocena a má přiřazené určité kompetence, které školící pracovník vyhodnotí jako už plně osvojené danou sestrou. Součástí pro ukončení zaškolování je doložení splněných odborných stáží a testů ve formě e-learningu a konečné hodnocení je uskutečněno ve formě rozhovoru (Schönbauerová 2022).

4 Předmět Odborná praxe na Centrálních operačních sálech ÚVN-VFN Praha

Odborná praxe na Centrálních operačních sálech ÚVN-VFN Praha je povinně volitelný předmět na 3. LF UK určený pro studenty 3. ročníku studijního oboru Všeobecné ošetřovatelství. Vznikl jako reakce na nedostatek sester v perioperační péči.

Předmět je vyučován v zimním semestru a jeho prerekvizitou je též povinně volitelný předmět *Základy perioperační péče* určený pro studenty 2. ročníku v letním semestru. Předměty tedy na sebe navazují.

Oba předměty jsou určeny pouze studentům studijního programu a oboru Všeobecné ošetřovatelství praktikujícím během studia v nemocnici ÚVN, kde se předmět realizuje, případně těm, kteří mají v ÚVN stipendium nebo zde pracují již při studiu.

Oba předměty jsou za 3 kredity. Garanti obou předmětů jsou PhDr. Marie Zvoníčková a Mgr. Miluše Bělíková.

V akademickém roce 2021/2022 navazující předmět Odborná praxe na Centrálních operačních sálech ÚVN-VFN Praha absolvovalo 5 studentů, v akademické roce 2022/2023 rovněž 5 studentů a v akademickém roce 2023/2024 studenti 2.

Sylabus daného předmětu je následující:

„Kurz je určen pro studenty, kteří absolvovali Adaptační proces na Oddělení centrálních operačních sálů ÚVN-VFN Praha – CCOCB0079 nebo předmět Základy perioperační péče – CCOCB0082 Cílem je získávání znalostí a dovedností specifických pro vybrané klinické obory (neurochirurgie, traumatologie a ortopedie, popř. chirurgie). Operační výkony ve vybraných oborech – neurochirurgie, traumatologie a ortopedie, chirurgie (typy operačních výkonů, kožní řezy a operační přístupy a postupy, odběry biologického materiálu). Praktické stáže na OCOS.“ (Zvoníčková 2023). Aby student předmět úspěšně zakončil, je třeba, aby splnil 80% účast.

První akademický rok se předmět Základy perioperační péče jmenoval Adaptační proces na Oddělení centrálních operačních sálů ÚVN-VFN Praha. Předmět byl realizován jako pilotní projekt a prvními absolventy předmětu bylo 8 studentů 2. ročníku v letním semestru akademického roku 2021/2022.³

---

³ Všechny informace o zmiňovaných předmětech byly čerpány z informačního systému Univerzity Karlovy *is.cuni.cz* a ze zkušenosti autorky práce, jakožto absolventky daných předmětů.

5 Metodika sběru dat

V této práci byla výzkumná data získána za pomoci kvalitativní metody sběru dat. Sběr dat byl realizován formou kvalitativního dotazování. Jedná se o strukturovaný rozhovor se čtyřmi absolventkami 3. LF UK, které nyní pracují na operačních sálech a samy během svého studia prošly povinně volitelným předmětem *Odborná praxe na Centrálních operačních sálech ÚVN-VFN Praha*.

5.1 Kvalitativní výzkum

Kvalitativní výzkum má historicky základy v sociologii, psychologii a antropologii. Tento typ výzkumu se zdá být v jeho realizaci komplikovanější než výzkum kvantitativní, jelikož data v rámci kvalitativního výzkumu jsou subjektivní povahy a základním nástrojem průzkumu je sám výzkumník (Hendl 1999).

Nicméně většina metod kvalitativního výzkumu je založena na každodenních úkonech, jakou jsou pozorování, rozhovor a vyhodnocování slovních informací, což patří mezi základní činnosti člověka (Hendl 1999).

Kvalitativní výzkum podporuje schopnost empatie a dovednost dosáhnout komplexnější a objektivnější náhled na různé situace, které se zdají být neovlivnitelné. Interpretace situace pomáhá k porozumění, že tyto situace je možno změnit, poněvadž jsou vytvářeny lidmi samotnými. Jak uvádí Hendl ve své knize „*Výzkumníci vytvářejí tzv. interpretační zónu, ve které se střetávají v dynamickém napětí rozličné interpretace datového materiálu při hledání přílehlavé formulace*“ (Hendl 1999, s. 9).

5.1.1 Kvalitativní dotazování

Obecně dotazování představuje různé rozhovory, dotazníky a užívání testů a škál. Nejhlavnější přístupy v kvalitativním dotazování jsou strukturovaný otevřený rozhovor, rozhovor s návodem, neformální konverzační rozhovor, narativní rozhovor, episodické interview, skupinovou diskusi, rozhovor a vyprávění (Hendl 1999).

Jde o nejčastější výzkumnou metodu. Na rozdíl od pozorování, kdy informace získáváme přímým způsobem, se v tomhle případě jedná o nepřímé získávání dat (Univerzita Karlova 2020).

5.1.2 Strukturovaný rozhovor

Rozhovor, který je strukturovaný, zahrnuje dobře formulované a připravené otázky pro jednotlivé informanty. Struktura informací je dána posloupností otázek (Hendl 1999).

5.2 Otázky pro rozhovor

1. Kolik ti je let a který rok jsi absolvovala 3. LF UK?
2. Byla jsi před nástupem na 3. LF UK praktická sestra?
3. Pracovala jsi již během studia na operačních sálech např. jako praktická sestra ještě před účastí v tomto volitelném předmětu?
4. V jaké nemocnici a v jakém oboru nyní pracuješ? Měla jsi v dané nemocnici stipendium?
5. Pracuješ na plný úvazek, brigádně, částečný...?
6. Procházíš aktuálně adaptačním procesem?
7. Zajímala jsi se o perioperační péči již před zapsáním tohoto předmětu?
8. Proč jsi se rozhodla absolvovat tento volitelný předmět na 3. LF UK?
9. Na jakých sálech jsi předmět absolvovala?
10. Tenhle typ sálů jsi si sama vybrala nebo ti byl přidělen?
11. Věnovaly se ti sestry, případně další personál? Jak se k tobě chovaly?
12. Cítila jsi se při praxi na daných sálech dobře?
13. Stávalo se, že se ti na praxi nikdo nevěnoval nebo jsi měla pocit, že tě na oddělení moc nechtějí?
14. Přišla jsi si někdy pro personál spíš jako přítěž?
15. Stalo se ti někdy, že se k tobě personál nechoval dobře, měla jsi např. nějaký konflikt? Pokud ano, můžeš to rozvést?
16. Vyhovovala ti organizace předmětu (tedy komunikace s garantem, nemocnicí, oddělením ohledně směn apod...)?
17. Byl pro tebe předmět časově náročný?
18. Dostala jsi se během praxe na sálech aspoň jednou k instrumentování?

19. Zastupovala jsi někdy během praxe obíhající sestru?
20. Cítila jsi se při praxích tohoto předmětu motivována sestrami věnovat se perioperační péči? Nebo se někdy naopak stalo, že tě od této profese na sálech odrazovali?
21. Uvažovala jsi někdy během praxe, že v perioperační péči nebudeš pokračovat a zvažovala jiný obor? Pokud ano, mělo to co do činění s tvou praxí na sálech v rámci předmětu?
22. Myslíš, že ti předmět pomohl, hlavně po praktické stránce, ve tvé kariéře?
23. V čem konkrétně ti pomohl? (Teoretická znalost instrumentária, samotné instrumentování, obíhání...)?
24. Prošla jsi si všechny sály (všechny obory) na OCOS v ÚVN?
25. Byl nějaký obor, který bys vyzdvihla, že se ti na tomto sále věnovali se zájmem a naopak nějaký, kde jsi se necítila dobře, třeba se ti nevěnovali apod. a tak tě odradil?
26. Ovlivnil tento volitelný předmět výběr oboru, ve kterém nyní pracuješ?
27. Myslíš, že ti tento předmět pomohl v adaptačním procesu a v čem konkrétně?
28. Co ti na předmětu vadilo nebo chybělo a co bys naopak vyzdvihla?
29. Zvolila by sis tento předmět znovu nebo by sis tehdy vybrala radši něco jiného a proč?
30. Jak bys hodnotila předmět celkově?
31. Máš nějaké návrhy, jak předmět zlepšit pro budoucí studenty?
32. Procházíš nyní specializačním vzděláváním v perioperační péči?
33. Studuješ momentálně další VŠ či to plánuješ? Např. navazující magisterské studium perioperační péče na Univerzitě Pardubice?
34. Myslíš, že už v oboru perioperační péče zůstaneš nebo bys někdy chtěla zkusit jiný typ oddělení/odejít ze zdravotnictví?
35. Chtěla bys ještě něco dodat?

6 Interpretace výsledků

Informantky jsou označeny písmeny A, B, C a D pro zachování anonymity. Všechny dotazované s rozhovorem souhlasily.

Rozhovory proběhly na přelomu dubna a května 2024 v prostorách kavárny. Při rozhovoru bylo mezi výzkumníkem a informanty zvoleno tykání vzhledem k podobnému věku.

Některé odpovědi byly zkráceny za účelem lepší čtivosti a jasnějšího přehledu odpovědí. Otázky jsou rozděleny do osmi oblastí.

6.1 Popis výzkumného vzorku

Dotazované byly čtyři ženy ve věku 23-28 let, jedna z nich absolvovala 3. LF UK v roce 2023, ostatní v roce 2022. Informantka B vystudovala SZŠ – obor Praktická sestra, ostatní gymnázium či zdravotnické lyceum.

Ani jedna z informantek nikdy před zapsáním volitelného předmětu nepracovala na operačních sálech.

Nyní všechny informantky pracují na plný úvazek na operačním sále. Informantky A, B a D pracují na OCOS ÚVN-VFN v Praze. Informantky A a D pracují na chirurgickém sále, informantka B na sálech urologie a gynekologie. Informantka C pracuje na sálech neurochirurgie ve Fakultní nemocnici v Motole. Všechny informantky, kromě informantky D měly před nástupem v daných nemocnicích stipendium. Všechny dotazované mají ukončený adaptační proces.⁴

1. Kolik ti je let a který rok jsi absolvovala 3. LF UK?

IA: „25 a absolvovala jsem 2022.“

IB: „No mně je 23 a absolvovala jsem v roce 2023.“

IC: „Takže je mi teď 28 a v roce 2022 jsem měla státnice.“

ID: „Mně je 25 a 2022.“

2. Byla jsi před nástupem na 3. LF UK praktická sestra?

IA: „Ne, já jsem měla lyceum.“

IB: „Ano.“

---

⁴ V době rozhovoru informantka B prochází ukončováním adaptačního procesu (květen).

IC: „*Ne. Já jsem šla jakoby po gymplu.*“

ID: „*Ne, já mám gympl.*“

3. Pracovala jsi již během studia na operačních sálech např. jako praktická sestra ještě před účastí v tomto volitelném předmětu?

IA: „*Ne.*“

IB: „*Ne.*“

IC: „*Ne.*“

ID: „*Ne.*“

4. V jaké nemocnici a v jakém oboru nyní pracuješ? Měla jsi v dané nemocnici stipendium?

IA: „*V ÚVN na chirurgii. Jo, měla.*“

IB: „*V ÚVN uro-gyn. Jo, měla.*“

IC: „*V Motole. Sály neurochirurgie pro dospělé. Stipendium jsem měla.*“

ID: „*V ÚVN na chirurgii. Stipendium jsem tam neměla.*“

5. Pracuješ na plný úvazek, brigádně, částečný...?

IA: „*Na plný.*“

IB: „*Na plný.*“

IC: „*Na plný úvazek.*“

ID: „*Na plný úvazek.*“

6. Procházíš aktuálně adaptačním procesem?

IA: „*Já už mám ukončený. Já jsem ho vlastně ukončovala v dubnu 2023.*“

IB: „*Já budu ukončovat teďka na konci května.*“

IC: „*Ne, už jsem klasicky ve třísměnném provozu. Máš ranní, denní, noční.*“

ID: „*Ten už mám dávno za sebou.*“

6.2 Zájem o perioperační péči

Všechny informantky se o perioperační péči zajímaly již před zapsáním povinně volitelného předmětu a jejich motivací zapsat si tento předmět byla především nemožnost vyzkoušet si během studia práci perioperačních sester a rovněž to, že už věděly, že chtějí na sálech pracovat. Dotazované vnímaly tento předmět jako jedinečnou příležitost.

7. Zajímala jsi se o perioperační péči již před zapsáním tohoto předmětu?

IA: „*Jo. Ale neměla jsem příležitost, jak se k tomu dostat než přes tohle.*“

IB: „*Jo. Bohužel, člověk se vždy podívá na ty sály jenom jako na čumendo.*“

IC: „*Určitě, už nějak od prváku jsem si říkala, že ty sály, to bude asi moje...*“

ID: „*Ano.*“

8. Proč ses rozhodla absolvovat tento volitelný předmět na 3. LF UK?

IA: „*Protože během studia nebyla jiná možnost, jak se na ty sály podívat a mně to přišla škoda, že jsme pořád na oddělení, ale ty sály šly úplně mimo nás.*“

IB: „*Já jsem šla s vidinou toho, že jsem vyloženě už věděla, že tam chci nastupovat, že tam chci pracovat a to, že se můžeš někam podívat dřív, než tam nastoupíš, to mně přijde jako neskutečný luxus, takže jsem to hnedka využila.*“

IC: „*Protože už jsem nějak ve druháku tušila, že se sálům chci dál věnovat a tohle byla naprosto skvělá příležitost. Ještě v té době, když dostat se jakoby na ty sály... tak jsem se toho hned chytila a vlastně jsem doted' perioperační sestra.*“

ID: „*Já jsem se už dávno rozhodla, že bych chtěla být instrumentářka, ten předmět mi k tomu pomohl dostat se k tomu blíž před tím, než začnu pracovat.*“

6.3 Sál a možnost výběru

Každá z dotazovaných uvedla, že ve výsledku byla spokojena s výběrem konkrétního oboru pro praktickou část předmětu. Dnes všechny pracují v oborech, kde praktikovaly. Nepanovala však shoda v tom, že by si všechny studentky mohly vybrat, na jakém sálovém úseku budou praxi vykonávat. Informantka D byla automaticky přiřazena na chirurgii, avšak nic nenamítala, nakonec byla s chirurgickými sály plně spokojena a nyní zde pracuje.

9. Na jakých sálech jsi předmět absolvovala?

IA: „*Na chirurgii, tam jsem pak nastoupila.*“

IB: „*Uro-gyn.*“

IC: „Byla jsem myslím na ortopedii na sálech v ÚVN... a uro-gyn. Ale potom už jsem byla jen na neurochirurgii... jsem se podívala... třeba jedna směna.“

ID: „Na chirurgii.“

10. Tenhle typ sálů sis sama vybrala nebo ti byl přidělen?

IA: „Já jsem se první den tak porozhlídla, podívala se na všechny obory, ale na začátku jsem věděla, že chci na tu chirurgii. To mě strašně fascinovalo.“

IB: „...jeden den na ortopedii, to mě teda odradilo... i kvůli přístupu... moc mi jako nevysvětlovali... Pak jsem byla na chirurgii, tam to bylo fajn, ale na ní jsem byla asi 3-4× a na neurochirurgii jednou, to mě taky odradilo. Zbytek té praxe jsem strávila na uro-gyn, řekla jsem si, že tam chci být.“

IC: „Já jsem původně chtěla na tu chirurgii, ale tam mi řekli, že není místo, a potom teda ta X řekla, že jo, bereme tě, tak jsem si řekla: tak tam jdu.“

ID: „...První den, kdy jsme se tam šli rozhlížet, tak nás každého zařadili na jeden druh sálu a já byla přiřazena na chirurgii a tam jsem zůstala.“

6.4 Chování sálového personálu

Z odpovědí dotázaných vyplývá, že po dobu praxí se všechny ve výsledku setkaly se zájmem ze strany personálu. Potenciální problém by mohl být na sálech neurochirurgie a ortopedie a traumatologie, informantka B uvedla, že tato oddělení jsou už automaticky skeptická vůči studentům.

Na druhou stranu informantka C má dojem zcela opačný. Na sálech neurochirurgie byla spokojena hned od začátku.

Na výše uvedené může mít vliv osobnost informantky C – sama uvádí, že je pozitivní a komunikativní člověk, nebojí se ozvat. Dalším faktorem může být to, že studenti se na sálové úseky dostaly pouze jednou a jejich hodnocení je tedy založeno pouze na základě prvotního dojmu.

Mimo jiné 3 informantky uváděly typický strach studenta z toho, že je pro personál přítěží. To však je zcela běžné a pochopitelné, když student praktikuje na pro něj zcela novém pracovišti.

11. Věnovaly se ti sestry, případně další personál? Jak se k tobě chovaly?

IA: „Jo. To u mě sestry, lékaři i sanitáři byli všichni takoví strašně fajn. Doktoři, když něco dělali, tak vždycky pojd'te se podívat jako... pojd' držet háky, no, a to tam bylo vlastně takhle pořád, i ty holky byly hrozně fajn...“

IB: „Ze začátku tam byl zádrhel... nevěděly, co my tam děláme, myslely, že se jdeme jen podívat... neznaly moc anotace předmětu, to bylo ze začátku vždy strašně vysvětlování, že já jsem sestra a já tu můžu něco dělat a ony pak změnilo postoj, když jsme jim to vysvětlili a ukázali jsme jim, že se nebojíme práce, pak byly fajn... Se sanitáři jsme si vytvořili vztah nějaký jako první... my přišli a měli postupovat... sanitáře, pak sesterské věci a pak jsme se mohli i mýt. Vlastně první, s kým se tam potkáš a děláš jeho práci je sanitář... Byli nadšení, že jsme jim pomáhali... já si s nimi budovala vztahy už od začátku a když jsem tam pak přišla do práce, tak už mě ti sanitáři znali...ti z nás byli nejvíc nadšení asi.“

IC: „Ano. Musím říct, že od prvního dne, co jsem tam nastoupila, byla jsem tam představována sestrám i doktorům. Ten vztah tam byl... skvělý, necítila jsem se tam ostrčená... cítila jsem se jako součást toho týmu. Prostě obíhání, dokonce potom mě, když už jsem byla jako víc zběhlá v tom... nechali se umýt na nějaké jednodušší výkony, což bylo skvělé. Sestry mě vzaly mezi sebe... Lékaři se mnou myslím též vycházeli, ale myslím, že to je taky, že jsem taková pozitivní, otevřená, nedělá mi problém se bavit s kýmkoliv. Doktoři nebyli na mě zlí, byli trpěliví...“

ID: „Sestry vzhledem k tomu, že nevěděly, že budu jejich budoucí kolegyně, tak některé ke mně byly, jakože se mi snažily vysvětlit více věci do hloubky... připravovaly, pomáhaly mi víc a pak, když zjistily že tam budu pracovat, tak ještě o to víc mě některé připravovaly. Sanitáři a ošetřovatelé byli hodně nápomocní...“

12. Cítila ses při praxi na daných sálech dobře?

IA: „Já jsem tam chodila ráda, mě to bavilo a každý den to bylo něčím jiné.“

IB: „Jo. To byla taková ta praxe kdy ti nevadí vstávat...“

IC: „Ano, ano, chodila jsem tam ráda.“

ID: „Jo, já jsem se tam cítila dobře.“

13. Stávalo se, že se ti na praxi nikdo nevěnoval nebo jsi měla pocit, že tě na oddělení moc nechtějí?

IA: „No já jsem byla vlastně jenom u nás, takže ne.“

IB: „Já jsem to tak cítila z té ortopedie a asi trošku i z té neurochirurgie, že tam ze začátku byly kecy typu: ježiš, další studentka, kdo se jí má tady věnovat...ale pak jsem jim byla dobrá, že jsem tam celý den obíhala a na konci mi řekli, že vlastně mě chtějí, zda nechci jít na neurochirurgii...ale to jsem nechtěla.“

IC: „Ne.“

ID: „Ne, to jsem nikdy neměla takový pocit.“

14. Přišla sis někdy pro personál spíš jako přítěž?

IA: „Jako můj pocit jo. Já nesnáším, když se nemůžu zapojit, takže to, že jsem tam byla nová a byl to úplně jiný typ práce, než jsem doted' znala, tak já měla pocit, že všem překážím... Jako holky říkaly... že to je normální... ale já měla ten pocit, že vlastně tady jako vůbec s ničím nepomůžu, ale prý je to normální...“

IB: „Ze začátku to bylo: kam se mám postavit, abych někomu nepřekážela a pak jsem začala nějak systematicky se zapojovat. Vypozorovala jsem třeba konec operace a takže to znamená, že musím rychle jít a vzít hadr, že když sestra odrouškuje stůl, tak tam běžím a otírám to... pak už jsem psala dokumentaci, pak se do toho dostávala hlouběji... a přišla si jako člen týmu pak už později.“

IC: „Ano, určitě se to někdy stávalo, ale ono taky, víš co, záleží, jak se třeba vyspíš, že prostě můžeš přijít na tu praxi unavená, anebo jsi třeba s horší náladou a potom některé věci vnímáš jinak, třeba reálně ze strany té sestry to tak není.“

ID: „Ne.“

15. Stalo se ti někdy, že se k tobě personál nechoval dobře, měla jsi např. nějaký konflikt? Pokud ano, můžeš to rozvést?

IA: „Asi ne. Jen jak jsem vezla věci na sterilku, ale to jsem nebrala osobně.“

IB: „Ne.“

IC: „No, konflikt... jedna sestřička, na té neurochirurgii, ze začátku mě jako moc nebrala, ale potom si na mě zvykla. Potom musím říct, že nějak jsme se dostaly na stejnou vlnu nebo tak a pak už to bylo jako fakt super.“

ID: „Ne, nepamatuji si na nic.“

6.5 Organizace předmětu

16. Vyhovovala ti organizace předmětu (tedy komunikace s garantem, nemocnicí, oddělením ohledně směn apod...)?

Z rozhovorů vyplynulo, že klíčovým problémem v organizaci praktické části výuky byla neinformovanost zaměstnanců, především sester. Na sále o studentech buď nikdo nevěděl a když ano, tak nikdo neznal náplň předmětu.

Z časového hlediska informantky předmět nevnímaly jako náročný.

IA: „...nikdo nevěděl náplň naší práce, co můžeme dělat, co ne, nevěděli ani jak dlouho tam máme být...Jako asi to nebylo v ničem jiné než u ostatních praxí. U nás se vždy něco domluvilo, vyzkoušelo, a pak jsme s magistrou Bělíkovou měli takové různé debaty co by se zlepšilo co jako příště jo, ne a tak.“

IB: „...úplně se nepředaly informace, co my od toho chceme, co doktorka Zvoníčková s magistrou Bělíkovou... O nás nikdo moc nevěděl... mysleli, že jsme medicí... nikdo nevěděl úplně co tam chceme. Kdyby to třeba řekli na nějaké provozní schůzi...Jak to byl pilotní projekt, tak jsme u dost věcí přimhouřili oči...“

IC: „...nemůžu si stěžovat, bylo to super, bylo nám domluveno na začátku, než jsme šli na ty sály, to bylo ty původní hodiny, kde jsme si řekli, jak se chovat na těch operačních sálech, nástroje, co se používají, šli jsme se tam třeba podívat, přišlo mi to úplně skvělé, a ne ten začátek než prostě nás úplně takhle šoupnout a říct: hele, tady máš sál, prostě tam jdi, tak to byl naprosto skvělý úvod.“

ID: „Domlouvání směn bylo vcelku v pořádku, šlo všechno hladce, celkově jak ten předmět probíhal mi taky přišlo v pořádku, měli jsme určité dny jen teorie, pak jsme přešli na tu praxi, to bylo v hezké návaznosti a komunikace se školou... šlo to. My byli ten pilotní zkušební projekt, takže

nikdo z nás, ani učitelé a zaměstnanci, netušil, co od toho čekat, vše to byl pokus omyl, a tak jsme to i brali.“

17. Byl pro tebe předmět časově náročný?

IA: *„Asi ani ne, my jsme na to měli vyhrazený jakoby čas.“*

IB: *„Ne. Tím, jak mě to bavilo, tak jsem to nebrala jako ztrátu času...“*

IC: *„Ne, já jsem to dělala ráda, chodila jsem tam každou volnou chvíli. Potom jsme naplánovali ty směny a já tam byla pomalu od pondělí do pátku.“*

ID: *„Ne, asi jako každý předmět ve škole.“*

6.6 Motivace a využití v praxi

V této části rozhovoru bylo cílem zjistit

18. Dostala ses během praxe na sálech aspoň jednou k instrumentování?

IA: *„Ne... tím, jak jsme my byly první pokus, tak nás ještě nenechaly mýt. My tím, že jsme tam byly úplně první sestry... tak úplně nevěděly co. U toho umytí se trochu bály... ale vím, že holčiny po nás už nechávaly na nějakou malou kýlu...“*

IB: *„Já jo. Mě pouštěli k těm malým výkonům, my na uro-gyn naštěstí máme kyretáže a hysteroskopie, takže k těm jsem se myla.“*

IC: *„Určitě, několikrát. Třeba pětkrát.“*

ID: *„Já si myslím, že jednou ano, na nějaký menší výkon, a ještě se mnou byla umytá ta sestra, která mi byla přidělena jako moje mentorka.“*

19. Zastupovala jsi někdy během praxe obíhající sestru?

IA: *„Jo. Jako naučila jsem se to a pak když viděly, že jakž takž to zvládám...“*

IB: *„Ano.“*

IC: *„Jo. Nebylo to sice hned na začátku, ale potom později ano.“*

ID: *„Několikrát, s mentorkou třeba noční, obíhala jsem ji většinou sama...“*

20. Cítila ses při praxích tohoto předmětu motivována sestrami věnovat se perioperační péči? Nebo se někdy naopak stalo, že tě od této profese na sálech odrazovali?

IA: *„Jo, mi všichni říkali, jak je to skvělé, tak jsem neměla jinou možnost.“*

IB: „Ano. Většinou padlo, že ta perioperační péče je náročná práce, ale krásná, ale že není pro každého a většinou v za tím řekli, že já se na to hodím...“

IC: „Jo. V ÚVN mě nikdo z neuro sálů nikdy neodrazoval, naopak, oni prostě říkali: jo, už to máš skoro za sebou, prostě půjdeš a tohle.“

ID: „Ano. Já jsem byla motivovaná celým okolím.“

21. Uvažovala jsi někdy během praxe, že v perioperační péči nebudeš pokračovat a zvažovala jiný obor? Pokud ano, mělo to co do činění s tvou praxí na sálech v rámci předmětu?

IA: „Před praxí, ale po praxi jsem měla jasno.“

IB: „Ne.“

IC: „Během toho předmětu vůbec. Hlavně ono se to tak vše sešlo, že jsem na té neurochirurgii v ÚVN byla extrémně spokojená, oproti holkám...“

ID: „Samozřejmě jsem to zvažovala, ale když jsem zvážila všechny pro a proti, tak mi stejně vyšlo, že bych nechtěla dělat nic jiného než sálovou sestru.“

22. Myslíš, že ti předmět pomohl, hlavně po praktické stránce, ve tvé kariéře?

IA: „Určitě, už jsem věděla spoustu i po té praxi, nástroje jsem se naučila, skříň, co kde máme jsem se naučila, i ten chod těch sálů, jak to probíhá od toho příjmu vlastně, přes tu přípravu těch nástrojů a všechno. To mi strašně pomohlo, že už vlastně tenhle ten stres mi odpadnul pryč, že už jsem věděla, do čeho jdu...“

IB: „Ano. Bylo fajn vědět do čeho jdeš, znát ty postupy, hlavně mi to pak pomohlo z hlediska těch teoretických znalostí. My pak měli praxe na... lůžkách a já, jak jsem znala přesně ten průchod toho pacienta, než odjede na sál, co se s ním děje... tak věděla jsem, že bude mít drény... tohle... hodí se to... myslím, že i sestry to ocenily a že pochopily, když jsi řekla, že jsi byla na sálech, že umíš docela dost.“

IC: „Jo, protože já právě pokračuju na neurochirurgii v Motole, takže vlastně když jsem nastupovala tam jakoby po státnicích, tak už jsem byla defacto už téměř hotová sestra, takže prakticky mi to fakt pomohlo, znala

jsem nástroje, znala jsem už jako ty operace... No nepřišla jsem úplně jako zelenáč... A hlavně když už je to ten samý obor... šla jsi z oboru, který už si rok dělala...“

ID: *„Myslím si, že mě to hodně připravilo aspoň na hrubé základy toho, co tam teďka děláme, věděla jsem do čeho půjdu.“*

23. V čem konkrétně ti pomohl? (Teoretická znalost instrumentária, samotné instrumentování, obíhání...)?

IA: *„Nejvíce ta orientace a takové to, že se těch holek fakt nemusím bát se na cokoli zeptat. Že když něco nevím, tak je lepší zeptat se než udělat něco špatně, to bylo důležité jako vědět, že se na ně můžu obrátit.“*

IB: *„Mně to třeba nejvíce pomohlo tak, že jdeš do známého prostředí, že už znáš ty lidi, takže když jsi tam pak přišla znovu, tak oni tě znali jménem, už věděli prostě co tam budeš dělat a věděli jako co na tebe mohou delegovat, takže myslím, že to mi pomohlo pak s nástupem do práce neskutečně.“*

IC: *„Konkrétně mi to pomohlo ve znalosti instrumentária, v obíhání, v instrumentování trošku, a hlavně orientace na tom sále, že prostě už tak nějak jako tušíš, jo, že prostě na hlavu potřebuješ tohle, na záda tamto. Pro mě to bylo mnohem jednodušší, než kdybych předtím na těch sálech nikdy nebyla.“*

ID: *„Hodně to obíhání, protože... to jsme měli nejčastěji, pak poznávání nástrojů, úplně základy... co v tom je, co oni většinou podávají, jak to podávají, vše... pomohlo mi to ze sociální stránky, protože už jsem věděla, že tam nastoupím, oni všichni okolo taky... a už se ke mně chovali úplně jinak... v podstatě nastoupit tam do práce nebyl takový rozdíl a skok, protože člověk tam byl zvyklý, nenastupoval do neznáma.“*

24. Prošla sis všechny sály (všechny obory) na OCOS v ÚVN?

IA: *„Ne.“*

IB: *„Ano.“*

IC: *„Já si myslím, že jo.“*

ID: *„Ne. Nebo možná na pár hodin, ale že bych se tam zdržela déle, to ne.“*

25. Byl nějaký obor, který bys vyzdvihla, že se ti na tomto sále věnovali se zájmem a naopak nějaký, kde jsi se necítila dobře, třeba se ti nevěnovali apod. a tak tě odradil?

IA: „Chirurgii bych vyzdvihla samozřejmě.“

IB: „Vyzdvihla bych určitě svůj obor uro-gyn, právě možná tím, jak je to jakoby míň populární obor, tak když jsem tam přišla a řekla, že bych tam chtěla dělat, tak všichni na mě: ty tu s námi chceš být, tebe to baví? I doktoři... fakt se ke mně hezky chovali... pak ta chirurgie, kde jsou zvyklí na studenty, a hlavně přišlo mi, že jsou tam takoví féroví... rovnou řekli, co od tebe očekávají... Horší to bylo na té ortopedii a neurochirurgii, kde jsem viděla, že mi nechtějí asi nic moc předat.... Někdy jsem se ptala, většinou mi suše odpověděli, ale už to nerozvíjeli.“

IC: „Neurochirurgii bych samozřejmě vyzdvihla. A odradil... asi ne...“

ID: „Jak jsem se nezdržela déle, tak asi to nebudu hodnotit.“

6.7 Vliv předmětu a jeho zhodnocení

Z odpovědí je patrné, že předmět měl na každou informantku značný vliv, a to především ve výběru konkrétního sálového oboru.

Ukázalo se, že předmět je pro sestru velkým pomocníkem pro průchod adaptačním procesem. Díky tomuhle předmětu je možné proces adaptace i zkrátit. Nově nastupující sestře předmět pomohl zejména v obíhání, orientaci na sále, chodu oddělení.

Jako největší problém je vnímána již zmíněna neinformovanost – neví se jak o přítomnosti studentů, tak ani o osnovách předmětu. Rovněž byla zmínka o teoretické části výuky – informantky by jej časově posílily a přály by si, aby byl kladen důraz na nácvik konkrétních situací na sále ještě před zahájením praktické části předmětu.

Informantky při rozhovoru zdůrazňovaly, že si plně uvědomují, že předmět se teprve formuje a ony byly úplně první ročník studující tento předmět (vyjma informantky B). Byla u informantek vidět vděčnost, že mohly navštěvovat tento jedinečný předmět, byť zde byly i nějaké nedostatky.

26. Ovlivnil tento volitelný předmět výběr oboru, ve kterém nyní pracuješ?

IA: „Já jsem se utvrdila v tom, že to je ono. Já jsem tam šla s tím, že ta chirurgie se mi líbí, ale nikdy jsem to nedělala...“

IB: „Ano. Mně to v podstatě sehnalo práci jako ten předmět bych řekla.“

IC: „Ano.“

ID: „Jo, to prostředí, to, jak se k tobě ty lidi chovají hodně tomu přispěje.“

27. Myslíš, že ti tento předmět pomohl v adaptačním procesu a v čem konkrétně?

IA: „Mně ho to dost zkrátilo, tím, že co jsem nastoupila, tak už jsem víceméně vybíhala... takže už šlo jen o to se naučit to mytí, to jsem zvládla během chvílky, takže už po půl roce jsem začala dodělávat adapták.“

IB: „Ano. Zkrátilo mi to adaptační proces o dva měsíce. Že jsem tam nemusela dva měsíce se učit to, co je sterilní, čeho se nesmím dotknout a tohle...“

IC: „Rozhodně. Už jsem přišla a už jako by to nebylo pro ně, jako pro ty sestry, tak náročné mě třeba cokoliv učit, protože už jsem spoustu věcí znala, takže ono to pak bylo už jenom takové detaily, jak napsat správně sterilku atd.“

ID: „Určitě, každá zkušenost je pro něco dobrá.“

28. Co ti na předmětu vadilo nebo chybělo a co bys naopak vyzdvihla?

IA: „Vadilo mi, že zase když jsem tam přišla, tak nikdo nevěděl, co vlastně můžu a nemůžu dělat a co bude mě čekat. Nevím, co by mi chybělo.“

IB: „Bylo fajn, že jsme si mohli to individuálně sami zorganizovat, že jsme si vybrali data. Mně chybělo prolnutí teorie do praxe... kdyby s námi třeba udělali, jak se navlékají sterilní rukavice, jak se oblékat... U nás na to nějak nezbyl čas...“

IC: „Já nemůžu říct, že by mi něco extra vadilo, já jsem s tím předmětem byla naprosto spokojená. A strašně moc se mi líbilo, to musím vyzdvihnout, že třeba když jsme probírali, jak se sterilně oblékat nebo tak, že jsme si to mohli vyzkoušet, že nám tam nemocnice poskytla sterilní rukavice, sterilní pláště...“

ID: „Možná ta teorie. Chápu, že to bylo na zkoušku, chtěli to nějak rychle popohnat a ta teorie mi přišla taková hodně uspěchaná... byly to třeba tři hodiny vkuse, pak člověk neudržel pozornost. Ta praxe, té bych tam dala možná trošku víc a líp bych to zorganizovala... že bych každému přidělila už ze začátku mentora, aby v tom bylo jasno... abys věděla, za kterou osobou jít a které se držet.“

29. Zvolila by sis tento předmět znovu nebo by sis tehdy vybrala radši něco jiného a proč?

IA: „Já určitě znovu.“

IB: „Já určitě znovu.“

IC: „... snad nikdy jsem nebyla nadšená z nějakého předmětu jak z tohoto.“

ID: „Já bych si ho zvolila znovu.“

30. Jak bys hodnotila předmět celkově?

IA: „Já si myslím, že byl jako dobrý... jako pozitivně určitě. A to, co jsem od toho čekala, se splnilo. Nebyla jsem zklamaná určitě. Ale vše se dalo vždy vyřešit.“

IB: „Pozitivně. Myslím, že byl úspěšný, nějak docílil toho, že rozšířily skupiny o sestry z třetí lékařské a splnilo to to, co jsem od toho čekala. Nebyl tam žádný zásadní problém. Všechno to bylo o domluvě a všechno se dalo vyřešit.“

IC: „No kladně, samozřejmě. Bylo by to 12 hvězdiček z 10.“

ID: „Na to, že to byla zkouška, že jsme byli pilotní projekt, že to byl krok dobrým směrem... že se prostě vůbec něco takového uskutečnilo... ta perioperační není vůbec zahrnutá, ani žádná teorie třeba nástroje nebo něco, to už pak je na tom magistru nebo na té specializaci, ale přijde mi to dobré, že si ten člověk, když se rozhoduje, kde chce pracovat, tak že má vše vyložene na talíři.“

31. Máš nějaké návrhy, jak předmět zlepšit pro budoucí studenty?

IA: „Jako pomohlo by, kdyby paní manažerka či nějakí ti vedoucí dostali jasnou náplň jako co od toho čekat, že co by škola byla ráda, abychom viděli, naučili se, aby měli taky čeho se jako trošičku držet a co nám vlastně ukazovat.“

IB: „Třeba by mohli vytisknout papír každému oboru dají ho do knihy hlášení a každý si přečte, že přijdou studentky sestry a ty tam nebudou od toho, aby koukaly na operace a poslouchaly doktory, ale aby se jim ty sestry věnovaly, řekly jim, jak probíhá práce, co dělá obíhající a instrumentárka, co dělá sestra na sterilizaci. Myslím, že tohle by vyřešilo většinu potíží, co tam kdy byly.“

IC: „Trošičku tu teorii a možnost si zkusit ty věci, teoreticky probrat téma a pak si to hned vyzkoušet. Udělala bych to třeba o jeden den víc teorie.“

ID: „Tu teorii, ty mentorky, to je asi to hlavní, to s těmi mentory. To mi vadilo na každé praxi, když tam člověk jde a aby neměl mentora, to je chyba.“

6.8 Do budoucna

Níže uvedené otázky mají za cíl pouze ukázat čtenáři s jak moc motivovanými informantkami jsou rozhovory vedeny. Výsledné odpovědi informantek by totiž mohly vypadat jinak, kdyby třeba právě procházely syndromem vyhoření apod. V tomto případě jde však o velice motivované začínající všeobecné sestry, které vykazují zájem se celoživotně vzdělávat, zvláště v perioperační péči.

Informantka A právě prochází specializačním vzděláváním v perioperační péči, ostatní to mají v plánu. Další vysokoškolské vzdělání momentálně neplánují, ale zvažovaly jej. Informantka C má přímou zkušenost s již zmíněným studiem v Pardubicích, prošla prvním ročníkem, ale nebyla se studiem spokojená a ukončila jej.

Respondentka B apeluje na studenty předmětu, aby se zapojovali a hlavně, ať nemají strach se ptát.

Po dobu rozhovoru byl z každé informantky cítit zápal pro svou práci, že ji mají rády a jsou momentálně silně motivované se tomuto oboru věnovat i nadále. Ani jedna si sebe nedovede představit klasicky u lůžka.

32. Procházíš nyní specializačním vzděláváním v perioperační péči?

IA: „Jo.“

IB: „Ne, ale plánuju to.“

IC: „Ještě ne, ale plánuju to.“

ID: „Jsem přihlášena na příští rok, u nás vždycky může jenom jedna.“

33. Studuješ momentálně další VŠ či to plánuješ? Např. navazující magisterské studium perioperační péče na Univerzitě Pardubice?

IA: „Ne.“

IB: Bez odpovědi

IC: „Byla jsem rok v Pardubicích, ale bylo to děsné. Jak jsem začala pracovat na plný úvazek, tak mě nedávali na denní, ale na ranní... chodíš každý den, ale když sloužíš, tak máš třeba čas ten den zajet do těch Pardubic na přednášky. Ale když chodíš pondělí až pátek na 8hodinové směny, tak pak jsi tak vyčerpaná, že na nic jiného nemáš vůbec sílu... ty Pardubice, to bylo...“

ID: „Ne, já jsem to zvažovala, ale nakonec jsem se rozhodla pro specializační vzdělávání... už jsem chtěla co nejdříve pracovat na plný úvazek.“

34. Myslíš, že už v oboru perioperační péče zůstaneš nebo bys někdy chtěla zkusit jiný typ oddělení/odejít ze zdravotnictví?

IA: „Já jsem teď zrovna ještě v té nadšené začátečnické fázi, takže u toho zůstanu. A když, tak třeba v budoucnu něco s dětma spíš nějakou jednodenní chirurgii třeba, ale rozhodně ty sály bych zůstala, je to fakt krásná práce.“

IB: „Já si stojím i za tím, že když si to jednou zkusíš, tak už se ti vlastně bude hrozně těžko jít k lůžku... když zjistíš, že ti doktoři se chovají jinak, že ta práce je svým způsobem velice čistá, technická, zároveň tam myslíš, zároveň si zkusíš něco praktického. Hlavně ty nástroje, když je držíš v ruce, tak to je...“

IC: „Neumím si sebe představit, že bych pracovala někde na lůžkách.“

ID: „Hm, já si nedovedu představit, že bych šla pracovat na oddělení.“

35. Chtěla bys ještě něco dodat?

IA: „Asi ne.“

IB: „Ať se studenti zapojují. Ať tam nestojí a nekoukají. Hlavně ať se ptají.“

IC: „*Ne.*“

ID: „*Myslím si, že ne.*“

Diskuse

Tato bakalářská práce v rámci teoretické části shrnula základní poznatky o perioperační péči, jejím vývoji a současném způsobu vzdělávání všeobecné sestry v tomto oboru. Dále byly vymezeny pojmy jako je adaptační proces či kvalitativní dotazování formou strukturovaného rozhovoru jakožto hlavní nástroj výzkumu této práce.

Praktická část práce byla věnována strukturovanému dotazování čtyř absolventek 3. LF UK, které dnes pracují na operačních sálech jako všeobecné sestry a absolvovaly povinně volitelný předmět Odborná praxe na centrálních operačních sálech ÚVN – VFN Praha v akademickém roce 2021/2022 a 2022/2023.

Závěrečná práce interpretuje rozhovor s absolventkami s cílem podat zpětnou vazbu ohledně spokojenosti a využití daného volitelného předmětu. V práci bylo zjištěno, že absolventky byly s předmětem celkově spokojeny a měl pro ně přínos nejen během studia, ale zvláště v jejich aktuálním povolání jakožto sestry na operačním sále.

Tento předmět má velký potenciál. Studenti všeobecného ošetrovatelství obecně neprochází vzděláváním v tomto oboru, v učebních osnovách perioperační péče chybí a někteří studenti se na sál po dobu svého studia ani nedostanou anebo jen na chvíli se pouze podívat a případně ani nemají představu ohledně náplně práce instrumentující či obíhající sestry a práci zkresleně vnímají tak, že sestra na operačním sále jen podává nástroje.

Z práce vyplývá, že byť panuje celkově spokojenost, tak je stále prostor na zlepšování daného předmětu, a to především v oblasti teorie a mentorství. Dotazované uvedly, že by navýšily časovou dotaci teoretické výuky.

Některé absolventky předmětu neměly svou mentorkou, a tak se ne vždy měly na koho obrátit, případně nevěděly, zda daná sestra má zájem pomáhat jim s jejich adaptací na sále.

Dále z rozhovorů u tří studentek vyplynulo, že oddělení sálů neurochirurgie a oddělení sálů ortopedie a traumatologie nejsou ideální pro výuku tohoto předmětu kvůli nezájmu ze strany sester zaučovat studenty,

s čímž souhlasím i já jakožto autorka práce, jelikož jsem absolvovala tento předmět právě na sálech ortopedie a traumatologie a během své praxe na těchto sálech jsem neměla pocit, že by sestry měly zájem předávat své znalosti nováčkům. Tato oddělení však sužuje neustálý nedostatek sester, a tak je možné, že personál je přetížen a nemá prostor věnovat se nově přicházejícím sestram.

Z analýzy rozhovorů je patrné, že pro zkvalitnění předmětu je žádoucí zaměřit se zejména na oblast mentoringu a informovanosti personálu.

Práce jasně ukazuje, že předmět přináší řadu výhod pro nově nastupující sestry absolventky na operační sály a nabízí jedinečnou příležitost zažít a přiblížit těm, kteří se s prací sálových sester ještě nesetkaly, práci na operačním sále již při studiu, a tak zvážit tento obor jako budoucí povolání, případně si potvrdit nebo vyvrátit svou touhu pracovat jako perioperační sestra ještě před nástupem do praxe.

Závěr

Bakalářská práce se zabývala hodnocením povinně volitelného předmětu *Odborná praxe na Centrálních operačních sálech ÚVN-VFN Praha* v rámci studijního oboru Všeobecné ošetřovatelství na 3. lékařské fakultě Univerzity Karlovy v Praze.

Cílem této práce bylo poskytnout 3. LF UK zpětnou vazbu ohledně spokojenosti s tímto předmětem a jeho aplikací a přínosu do praxe na základě zhodnocení tohoto předmětu všeobecnými sestrami jakožto bývalými studentkami, které jej absolvovaly a nyní samy na operačních sálech pracují.

První část práce byla teoretická a věnovala se definici a vývoji perioperační péče, vzdělávání v tomto oboru, adaptačnímu procesu a popisu výše zmíněného povinně volitelného předmětu. Práce popsala perioperační péči a vzdělávání všeobecných sester v tomto oboru vztahující se čistě k systému v České republice.

Druhá část práce spočívala v hodnocení již zmíněného předmětu. Pro toto hodnocení bylo využito kvalitativní metody výzkumu a byla zvolena forma strukturovaného rozhovoru. Rozhovoru se účastnily čtyři absolventky předmětu.

Výsledky rozhovoru byly interpretovány na základě odpovědí těchto studentek. O těchto výsledcích následně pojednávala diskuse na konci práce. Tato bakalářská práce poskytla zpětnou vazbu ohledně průběhu tohoto předmětu a jeho využitelnosti v praxi.

Výzkum byl limitován počtem respondentek a tím, že se jednalo o bývalé studentky, které po škole na sálech začaly pracovat, a tedy se věnují tomuto oboru i nadále. Výsledky by potenciálně mohly vypadat jinak, pokud by se jednalo o absolventy předmětu, kteří se po absolvování školy rozhodli vydat jiným směrem, než je perioperační péče. Nicméně tato práce si mimo jiné kladla za cíl získat informace i o využitelnosti předmětu v praxi a to by nebylo možné u sester, které se perioperační péči už nadále nevěnují.

Seznam použité literatury

- EORNA, 2024. About EORNA. *eorna.eu* [online]. Dostupné z: <https://eorna.eu/about-eorna/>
- FZS UPCE, 2023. Navazující magisterské programy. *Fakulta zdravotnických studií Univerzity Pardubice* [online]. Dostupné z: https://fzs.upce.cz/fzs/studium/magisterske.html#panel_34000
- HENDL, Jan, 1999. *Úvod do kvalitativního výzkumu*. Praha: Univerzita Karlova. ISBN 80-246-0030-7.
- HETTNEROVÁ, Magda, 2017. ÚVN v Praze hostila konferenci perioperačních sester [online]. **2017**(1–2), Florence. Dostupné z: <https://www.florence.cz/casopis/archiv-florence/2017/1/uvn-v-praze-hostila-konferenci-perioperacnich-sester/>
- HOLEČKOVÁ, Zuzana, Markéta TUHÁČKOVÁ a Karolína BLECHOVÁ, 2017. Perioperační sestry se sešly na diskuzním fóru v Praze [online]. **2017**(10), Florence. Dostupné z: <https://www.florence.cz/casopis/archiv-florence/2017/10/perioperacni-sestry-se-sesly-na-diskuznim-foru-v-praze/>
- IPVZ, 2024. Odpovědi na často kladené otázky. *Institut postgraduálního vzdělávání ve zdravotnictví* [online]. Dostupné z: <https://www.ipvz.cz/lekari-zubni-lekari-farmaceuti/ziskavani-specializace/odpovedi-na-casto-kladene-otazky>
- JEDLIČKOVÁ, Jaroslava, 2012. *Ošetrovatelská perioperační péče*. 1. vydání. Brno: Národní centrum ošetrovatelství a nelékařských zdravotnických oborů. ISBN 978-80-7013-543-3.
- JEDLIČKOVÁ, Jaroslava a Jana WICHSOVÁ, 2024. Vzdělávání a zvyšování kvalifikace pro perioperační sestry v České republice [online]. **2024**(1), Florence. Dostupné z: <https://www.florence.cz/casopis/archiv-florence/2024/1/vzdelavani-a-zvysovani-kvalifikace-pro-perioperacni-sestry-v-ceske-republice/>
- KOLLER, Miroslav, 2015. Proces adaptace v povolání sestry není jen formalita. *Zdraví.euro.cz* [online]. Dostupné z: <https://zdravi.euro.cz/clanky/proces-adaptace-v-povolani-sestry-neni-jen-formalita/>
- KORDULOVÁ, Petra, 2017. Vzdělávání sester specialistek v perioperační péči [online]. **2017**(6), Florence. Dostupné z: <https://www.florence.cz/casopis/archiv-florence/2017/6/vzdelavani-sester-specialistek-v-perioperacni-peci/>

MZČR, 2020a. Metodický pokyn k realizaci a ukončení adaptačního procesu pro nelékařské zdravotnické pracovníky. *Věstník č. 6/2009* [online]. Dostupné z: <https://mzd.gov.cz/wp-content/uploads/wepub/3628/36956/V%C4%9Bstn%C3%ADk%20MZ%20%C4%8CR%206-2009.pdf>

MZČR, 2020b. *Vzdělávací program specializačního vzdělávání v oboru VŠEOBECNÁ SESTRA - PERIOPERAČNÍ PÉČE* [online]. 2020. Dostupné z: [https://mzd.gov.cz/wp-content/uploads/wepub/4225/41052/P%C5%99%C3%ADloha%20%C4%8D.%2055%20VS%20%E2%80%93%20Periopera%C4%8Dn%C3%AD%20p%C3%A9%C4%8De%20\(v%C4%9Bstn%C3%ADk%20MZ%20%C4%8D.%205_2020\).pdf](https://mzd.gov.cz/wp-content/uploads/wepub/4225/41052/P%C5%99%C3%ADloha%20%C4%8D.%2055%20VS%20%E2%80%93%20Periopera%C4%8Dn%C3%AD%20p%C3%A9%C4%8De%20(v%C4%9Bstn%C3%ADk%20MZ%20%C4%8D.%205_2020).pdf)

MZČR, 2024. *Seznam akreditovaných zařízení SV dle NV č. 31/2010 Sb.* [online]. 22. březen 2024. Dostupné z: https://mzd.gov.cz/wp-content/uploads/2023/03/Seznam-udelenych-akreditaci-SV-dle-NV-c.-31_2010-Sb._aktualizace_3.12.2023.xlsx

SCHNEIDEROVÁ, Michaela, 2014. *Perioperační péče*. 1. vydání. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-4414-8.

SCHÖNBAUEROVÁ, Michelle, 2022. *Adaptační proces na oddělení centrálních operačních sálů ÚVN - autoetnografická studie* [online]. B.m. Univerzita Karlova. Dostupné z: https://cuni.primo.exlibrisgroup.com/permalink/420CKIS_INST/1ustijj/alma9925816649406986

TISKOVÉ ODDĚLENÍ MO, 2024. Profesor Zavoral se rozhodl odstoupit z pozice ředitele ÚVN [online]. Dostupné z: <https://mocr.army.cz/informacni-servis/zpravodajstvi/profesor-zavoral-se-rozhodl-odstoupit-z-pozice-reditele-uvn-250254/>

UNIVERZITA KARLOVA, 2020. Dotazování. In: [online]. B.m. Dostupné z: https://dl1.cuni.cz/pluginfile.php/917593/mod_resource/content/2/metodika_2020_kvalitativn%C3%AD%20dotazov%C3%A1n%C3%AD.pdf

ÚVN, 2024a. O nás. *ÚVN-VFN Praha* [online]. Dostupné z: <https://www.uvn.cz/cs/o-nas>

ÚVN, 2024b. Operační sály - úvod. *ÚVN-VFN Praha* [online]. Dostupné z: <https://www.uvn.cz/cs/operacni-saly-uvod>

ÚVN, 2024c. Specializační vzdělávání v oboru Perioperační péče - teorie a praxe. *ÚVN-VFN Praha* [online]. Dostupné z: <https://www.uvn.cz/cs/nelekarske-profese-akreditovane-programy-a-certifikovane-kurzy/akreditovane-vzdelavaci->

programy/specializacni-vzdelavani/5759-specializacni-vzdelavani-v-oboru-perioperacni-pece-teorie-a-praxe

VÝBOR SEKCE PERIOPERAČNÍCH SESTER ČAS, 2017. Sekce perioperačních sester. **2017**(3), Florence.

VÝBOR SEKCE PERIOPERAČNÍCH SESTER ČAS, 2018. VII. Kongres perioperačních sester s mezinárodní účastí [online]. **2018**(4), Florence. Dostupné z: <https://www.florence.cz/casopis/archiv-florence/2018/4/vii-kongres-perioperacnich-sester-s-mezinarodni-ucasti/>

VYHLÁŠKA Č. 55/2011 SB., 2022a. § 56 písm. a) vyhlášky č. 55/2011 Sb. o činnostech zdravotnických pracovníků a jiných odborných pracovníků - znění od 01.07.2022. *Zákony pro lidi* [online]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2011-55#p56-1-a>

VYHLÁŠKA Č. 55/2011 SB., 2022b. § 56 písm. b) vyhlášky č. 55/2011 Sb. o činnostech zdravotnických pracovníků a jiných odborných pracovníků - znění od 01.07.2022. *Zákony pro lidi* [online]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2011-55#p56-1-b>

WENDSCHE, Peter, Andrea POKORNÁ a Ivana ŠTEFKOVÁ, 2012. *Perioperační ošetrovatelská péče*. Praha: Galén. ISBN 978-80-7262-894-0.

WICHSOVÁ, Jana, Petr PŘIKRYL, Renata POKORNÁ a Zuzana BITTNEROVÁ, 2013. *Sestra a perioperační péče*. 1. vydání. Praha: Grada. ISBN 978-80-247-3754-6.

ZVONÍČKOVÁ, Marie, 2023. Studijní informační systém. *is.cuni.cz* [online]. Dostupné z: <https://is.cuni.cz/studium/predmety/index.php?id=b94de802a455be2eb3cbd7652bdbee2a&tid=&do=predmet&kod=CCOCB0080&skr=2023>

Seznam zkratek

3. LF UK	3. lékařská fakulta Univerzity Karlovy
BOZP	Bezpečnost a ochrana zdraví při práci
ČR	Česká republika
ČSR	Československá republika
EORNA	European Operating Room Nursing Association (Evropské sdružení sálových sester)
EU	Evropská unie
GDPR	General Data Protection Regulation (Obecné nařízení o ochraně osobních údajů)
IKEM	Institut klinické a experimentální medicíny
KPR	Kardiopulmonální resuscitace
MZ	Ministerstvo zdravotnictví
NCO NZO	Národní centrum ošetrovatelství a nelékařských zdravotnických oborů
OCOS	Oddělení centrálních operačních sálů
OM	Odborný modul
ORL	Otorhinolaryngologie
SZŠ	Střední zdravotnická škola
UPCE	Univerzita Pardubice
ÚVN-VFN Praha	Ústřední vojenská nemocnice – Vojenská fakultní nemocnice Praha
VŠ	Vysoká škola

Seznam příloh

1. Příloha A: rozhovor s informantkou A
2. Příloha B: rozhovor s informantkou B
3. Příloha C: rozhovor s informantkou C
4. Příloha D: rozhovor s informantkou D

Příloha A: rozhovor s informantkou A

1. **Kolik ti je let a který rok jsi absolvovala 3. LF UK?** *„25 a absolvovala jsem 2022.“*
2. **Byla jsi před nástupem na 3. LF UK praktická sestra?** *„Ne, já jsem měla lyceum.“*
3. **Pracovala jsi již během studia na operačních sálech např. jako praktická sestra ještě před účastí v tomto volitelném předmětu?** *„Ne.“*
4. **V jaké nemocnici a v jakém oboru nyní pracuješ? Měla jsi v dané nemocnici stipendium?** *„V ÚVN na chirurgii. Jo, měla.“*
5. **Pracuješ na plný úvazek, brigádně, částečný...?** *„Na plný.“*
6. **Procházíš aktuálně adaptačním procesem?** *„Já už mám ukončený. Já jsem ho vlastně ukončovala v dubnu 2023.“*
7. **Zajímala jsi se o perioperační péči již před zapsáním tohoto předmětu?** *„Jo. Ale vlastně jsem neměla příležitost, jak se k tomu dostat než přes tohle.“*
8. **Proč ses rozhodla absolvovat tento volitelný předmět na 3. LF UK?** *„No, protože během toho studia nebyla jiná možnost, jak se na ty sály podívat a mně to přišla strašná škoda, že jsme pořád na oddělení, ale ty sály vlastně šly úplně mimo nás.“*
9. **Na jakých sálech jsi předmět absolvovala?** *„Na chirurgii, tam jsem pak nastoupila.“*
10. **Tenhle typ sálů sis sama vybrala nebo ti byl přidělen?** *„No já jsem se v první den tam tak porozhlídla, podívala se na všechny obory, ale na začátku jsem věděla, že chci na tu chirurgii. Že to mě prostě strašně fascinovalo.“*
11. **Věnovaly se ti sestry, případně další personál? Jak se k tobě chovaly?** *„Jo.“ „To u mě sestry, lékaři i sanitáři byli všichni takoví strašně fajn. Mně si vzala vlastně úseková, hned jako že mě bude zaškolovat, ta mi během toho všechno vysvětlila, pak mi řekla teď to budeš dělat ty, ale jako já na to jako bude jen koukat a pomáhat. Hrozně fajn. Doktoři, když něco dělali, tak vždycky pojd' se podívat jako, takhle se to dělá... pojd' držet háky, no, a to tam bylo vlastně takhle pořád, i ty holky byly hrozně fajnové a že to...“*

12. **Cítla ses při praxi na daných sálech dobře?** *„Já jsem tam chodila ráda, mě to fakt bavilo a každý den to bylo něčím jiným zajímavé, to bylo super.“*
13. **Stávalo se, že se ti na praxi nikdo nevěnoval nebo jsi měla pocit, že tě na oddělení moc nechtějí?** *„No já jsem byla vlastně jenom u nás, takže ne.“*
14. **Přišla sis někdy pro personál spíš jako přítěž?** *„Jako můj pocit jo, protože já nesnáším, když se nemůžu zapojit, takže jako to, že jsem tam byla nová a byl to úplně jiný typ práce, než jsem doted' znala, tak já měla pocit, že všem překážím a jsem tady vlastně naprosto k ničemu. Jako holky říkaly, že ne, že to je normální prostě že se musím rozkoukat, ale já měla ten pocit, že vlastně tady jako vlastně vůbec s ničím nepomůžu, ale jako prý je to normální...Jako ty první 3 dny, ty byly jako fakt, že jsem měla pocit, že jako... to nepůjde...“*
15. **Stalo se ti někdy, že se k tobě personál nechoval dobře, měla jsi např. nějaký konflikt?** *„Já myslím, že ne. Jedině když jsem vezla věci na sterilku... ale to jsem si nebrala osobně.“*
16. **Vyhovovala ti organizace předmětu (tedy komunikace s garantem, nemocnicí, oddělením ohledně směn apod...)?** *„My jsme všechno řešili přes magistru Bělíkovou a vlastně i s magistrou Kočárkovou, tak většinou řešila magistra Bělíková.“ U nás se vědělo, že přijdeme, protože to magistra Bělíková domluvila přímo s manažerkou a ta to řekla staniční že jo, ale nikdo nevěděl náplň naší práce, jako co můžeme dělat, co nemůžeme dělat, vlastně nevěděli ani jak dlouho tam máme být pořádně...Jako asi to nebylo v ničem jiné než u ostatních praxí. Jako vlastně u nás se vždycky něco domluvilo, vyzkoušelo, a pak jsme vlastně právě s magistrou Bělíkovou měli jako takové různé debaty co by se zlepšilo co jako příště jo, ne a tak.“*
17. **Byl pro tebe předmět časově náročný?** *„Asi ani ne, my jsme na to měli vyhrazený jakoby čas.“*
18. **Dostala ses během praxe na sálech aspoň jednou k instrumentování?** *„Já ne, já jsem se nemyla, tím, jak jsme vlastně my byly jako první pokus, tak nás ještě nenechaly mýt.“ My tím, že jsme tam byly vlastně úplně první sestry, tak jsme jim tam jako šly na praxi že jo, tak úplně nevěděly, co a u toho umytí se trošičku jakoby bály, takže mytí jsme nechali, ale vím, že holčiny jakoby po*

nás tak ty už jakoby nechávaly na nějakou malou kýlu, vždycky s někým, ale už jako nechávaly, ale od nás úplně nevěděly, co ještě čekat.“

19. **Zastupovala jsi někdy během praxe obíhající sestru?** *„Jo. Jako naučila jsem se to a pak když viděly, že jakž takž to zvládám, že jsem schopná...“*
20. **Cítila ses při praxích tohoto předmětu motivována sestrami věnovat se perioperační péči? Nebo se někdy naopak stalo, že tě od této profese na sálech odrazovali?** *„Jo. To mi všichni říkali, jak je to skvělé, nejlepší, tak jsem neměla jinou možnost.“*
21. **Uvažovala jsi někdy během praxe, že v perioperační péči nebudeš pokračovat a zvažovala jiný obor?** *Před praxí, ale po praxi jsem měla jasno.“*
22. **Myslíš, že ti předmět pomohl, hlavně po praktické stránce, ve tvé kariéře?** *„Určitě, protože už jsem věděla jakoby spoustu věcí i po té praxi, nástroje jsem se naučila, skříňně co kde máme jsem se naučila, takový i ten chod těch sálů, jak to probíhá od toho příjmu vlastně, přes tu přípravu těch nástrojů a všechno. Tak to mi strašně pomohlo, že už vlastně tenhle ten stres mi odpadnul pryč, že už jsem vlastně věděla do čeho jdu. A myslím si, že to bylo fajn i vlastně jako pro holky na sálech, že když už jsem tam byla na praxi, tak jsem se spoustu věcí věděla, takže oni měli zase jako míň vysvětlování že jo a to... a i pro ně to bylo takové jednodušší.“*
23. **V čem konkrétně ti pomohl? (Teoretická znalost instrumentária, samotné instrumentování, obíhání...)?** *Nejvíc ta orientace a takové to, že se těch holek fakt nemusím bát se na cokoliv zeptat. Že když něco nevím, tak je lepší zeptat se než udělat něco špatně, to bylo důležité jako vědět, že se na ně můžu obrátit.“*
24. **Prošla sis všechny sály (všechny obory) na OCOS v ÚVN?** *„Ne.“*
25. **Byl nějaký obor, který bys vyzdvihla, že se ti na tomto sále věnovali se zájmem a naopak nějaký, kde jsi se necítila dobře, třeba se ti nevěnovali apod. a tak tě odradil?** *„Chirurgii bych vyzdvihla samozřejmě.“*
26. **Ovlivnil tento volitelný předmět výběr oboru, ve kterém nyní pracuješ?** *„Já jsem se utvrdila v tom, že to je ono, já jsem tam šla s tím, že ta*

chirurgie se mi líbí, ale stále jsem to nikdy nedělala, tak jsem nevěděla úplně přesně a jakmile jsem tam začala být, tak jsem si říkala, tak jo, tak to je ono.“

- 27. Myslíš, že ti tento předmět pomohl v adaptačním procesu a v čem konkrétně?** *„Mně ho to dost zkrátilo, protože tím, že už jsem vlastně co jsem nastoupila, tak už jsem víceméně vybíhala, tak tohle jsem se už učit nemusela, takže už šlo fakt jenom o to se naučit to mytí, to jsem zvládla během chvilky, takže vlastně já už po půl roce jsem začala jakoby dodělávat adapták.“*
- 28. Co ti na předmětu vadilo nebo chybělo a co bys naopak vyzdvihla?** *„Co mi vadilo? No vadilo mi, že zase když jsem tam přišla, tak nikdo nevěděl, co vlastně můžu a nemůžu dělat a co bude mě čekat. Nevím, co by mi chybělo.“*
- 29. Zvolila by sis tento předmět znovu nebo by sis tehdy vybrala radši něco jiného a proč?** *„Já určitě znovu.“*
- 30. Jak bys hodnotila předmět celkově?** *„Já si myslím, že byl jako dobrý, jako nevím no... jako pozitivně určitě. A to, co jsem od toho čekala, se splnilo. Jako nebyla jsem zklamaná určitě. Ale všechno se dalo jako vždycky vyřešit.“*
- 31. Máš nějaké návrhy, jak předmět zlepšit pro budoucí studenty?** *„Jako pomohlo by, kdyby prostě manažerka nebo nějakí ti vedoucí dostali jasnou náplň jako co od toho čekat, že co by škola byla ráda, abychom viděli, naučili se, aby měli taky čeho se jako trošičku držet a co nám vlastně ukazovat.“*
- 32. Procházíš nyní specializačním vzděláváním v perioperační péči?** *„Jo.“*
- 33. Studuješ nyní další VŠ nebo to plánuješ? Např. navazující magisterské studium perioperační péče na Univerzitě Pardubice?** *„Ne.“*
- 34. Myslíš, že už v oboru perioperační péče zůstaneš nebo bys někdy chtěla zkusit jiný typ oddělení/odejít ze zdravotnictví?** *„No já jsem teď zrovna jako ještě v takové té nadšené začátečnické fázi, takže u toho zůstanu. A když, tak třeba v budoucnu, já nevím, něco s dětma spíš nějakou jednodenní chirurgii třeba, ale rozhodně ty sály bych zůstala, je to fakt krásná práce.“*
- 35. Chtěla bys ještě něco dodat?** *„Asi ne.“*

Příloha B: rozhovor s informantkou B

1. **Kolik ti je let a který rok jsi absolvovala 3. LF UK?** „No mně je 23 a absolvovala jsem v roce 2023.“
2. **Byla jsi před nástupem na 3. LF UK praktická sestra?** „Ano.“
3. **Pracovala jsi již během studia na operačních sálech např. jako praktická sestra ještě před účastí v tomto volitelném předmětu?** „Ne.“
4. **V jaké nemocnici a v jakém oboru nyní pracuješ? Měla jsi v dané nemocnici stipendium?** „V ÚVN uro-gyn. Jo, měla.“
5. **Pracuješ na plný úvazek, brigádně, částečný...?** „Na plný.“
6. **Procházíš aktuálně adaptačním procesem?** „Já budu ukončovat teďka na konci května.“
7. **Zajímala jsi se o perioperační péči již před zapsáním tohoto předmětu?** „Jo. Bohužel člověk se vždycky podívá na ty sály jenom jako na čumendo.“
8. **Proč ses rozhodla absolvovat tento volitelný předmět na 3. LF UK?** „Já jsem šla s vidinou toho, že jsem vyloženě už věděla, že tam chci nastupovat, že tam chci pracovat a vlastně to, že se můžeš někam podívat dřív, než tam nastoupíš, to mně přijde jako neskutečný luxus, takže jsem to hnedka využila.“
9. **Na jakých sálech jsi předmět absolvovala?** „Uro-gyn.“
10. **Tenhle typ sálů sis sama vybrala nebo ti byl přidělen?** „Tak to my jsme měli teda jako povinné, že jsme museli projít všechny ty obory, takže jsem byla jeden den na ortopedii, nebo vlastně ten první den, to mě teda odradilo, že jako ortopedii nechci dělat, i kvůli jako přístupu, že moc se se mnou moc mi jako nevysvětlovali, moc se nekamarádili. Pak jsem byla na chirurgii, tam to bylo fajn, no ale na chirurgii jsem byla asi 3-4× a na neurochirurgii jednou, a to mě taky tak jako odradilo. A zbytek té praxe jsem strávila na uro-gyn, že už jsem si řekla, že tam chci být.“
11. **Věnovaly se ti sestry, případně další personál? Jak se k tobě chovaly?** „Ze začátku tam byl trošku zádrhel, že třeba jsme přišli a prostě jsme se představili, že jsme sestry všeobecné ošetrovatelství 3. LF a ony vlastně nevěděly, co my tam děláme, ony přesně myslely, že se jdeme jen podívat na

operaci, že nás to zajímá, ale vlastně my jsme přišli se podívat na jejich práci a dělat jejich práci, zkusit to a neznaly moc anotace toho předmětu, takže to bylo ze začátku vždycky strašně vysvětlování, že já jsem sestra a já tu můžu něco dělat a ony pak změnily postoj, když jsme jim to vysvětlili a ukázali jsme jim, že se nebojíme práce, pak byly fajn, do té doby to bylo takové oťukávání. Vlastně se sanitáři jsme si vytvořili vztah nějaký jako první, že my jsme vlastně přišli a my jsme měli postupovat přesně, že jsme dělali sanitáře, pak sesterské věci a pak jsme se mohli i mýt. A vlastně první, s kým se tam potkáš a děláš jeho práci je sanitář. A přesně oni byli hrozně nadšení, že jsme jim pomáhali a vlastně já jsem si s nimi budovala vztahy už od začátku a když jsem tam pak přišla do práce, tak už mě ti sanitáři znali... sanitáři byli nejvíce nadšení z naší přítomnosti asi.“

12. **Cítla ses při praxi na daných sálech dobře?** *„Jo. To byla taková ta praxe kdy jako ti nevádí vstávat, kdy ti nevádí, že tam jdeš, a že tam budeš...“*
13. **Stávalo se, že se ti na praxi nikdo nevěnoval nebo jsi měla pocit, že tě na oddělení moc nechtějí?** *„No já jsem to tak cítila z té ortopedie a asi trochu i z té neurochirurgie, že tam ze začátku byly kecy typu: ježiš, další studentka, kdo se jí má tady věnovat...ale pak jsem jim vlastně byla dobrá, že jsem jim tam celý den obíhala a na konci mi řekli, že vlastně mě chtějí, jestli nechci jít na neurochirurgii...ale to jsem fakt nechtěla.“*
14. **Přišla sis někdy pro personál spíš jako přítěž?** *„Tak ze začátku to bylo přesně: kam se mám postavit, abych někomu nepřekážela a pak jsem začala nějak systematicky se zapojovat. Vypozorovala jsem třeba konec operace a takže to znamená, že musím rychle jít a vzít hadr, že když si prostě sestra odrouškuje stůl tak tam běžím a otírám to a takhle jsem se tam nějak implementovala, pak už jsem psala dokumentaci a pak už jsem se do toho dostávala hlouběji a hlouběji a přišla si jako člen týmu pak už později.“*
15. **Stalo se ti někdy, že se k tobě personál nechoval dobře, měla jsi např. nějaký konflikt? Pokud ano, můžeš to rozvést?** *„Ne.“*
16. **Vyhovovala ti organizace předmětu (tedy komunikace s garantem, nemocnicí, oddělením ohledně směn apod...)?** *„Tam mi teda přišlo, že bohužel už se úplně nepředaly informace z toho, co my od toho chceme, jako“*

co doktorka Zvoníčková s magistrou Bělíkovou od toho očekávaly s magistrou Kočárkovou. Fakt o nás nikdo moc nevěděl, že tam budeme. Že jsme přišli a přesně jako mysleli, že jsme medici, tak jsme jim řekli, že jsme teda sestry a když už, tak jsme jim řekli, že co to je za předmět, co tam děláme a vlastně nikdo nevěděl úplně co tam chceme. Že kdyby se to třeba řeklo na nějaké provozní schůzi nebo tak...Jako tím, jak to byl jako pilotní projekt, tak vlastně jsme u hodně věcí jako přimhouřili oči a věděli jsme, že vlastně ti, co půjdou po nás, to budou mít lepší, protože my jim vlastně zprostředkujeme to, aby to měli lepší.“

17. **Byl pro tebe předmět časově náročný?** „*Ne. Tím, jak mě to bavilo, tak jsem to nebrala jako ztrátu času. Já jsem s tím byla v pohodě.“*
18. **Dostala ses během praxe na sálech aspoň jednou k instrumentování?** „*Já jo. Mě pouštěli k těm malým výkonům, my na uro-gyn naštěstí máme kyretáže a hysteroskopie, takže k těm jsem se myla.“*
19. **Zastupovala jsi někdy během praxe obíhající sestru?** „*Ano.“*
20. **Cítla ses při praxích tohoto předmětu motivována sestrami věnovat se perioperační péči? Nebo se někdy naopak stalo, že tě od této profese na sálech odrazovali?** „*Ano. Zároveň vlastně člověk chtěl vědět víc, když si tam mluvila s těmi doktory, tak si chtěla vědět, a že jsem kolikrát přijela domů a prostě jsem vytáhla doma jako učebnice anatomie a začalo to zkoumat, co to tam vlastně děláme...jako vyvolá to v tobě zájem, když tě to baví. Většinou padlo, že ta perioperační péče je náročná práce, ale krásná, ale vlastně že není pro každého a vlastně většinou v závěsu za tím řekli, že já se na to hodím, že vlastně jak mě tam vidí a sledují, tak prostě že se na to hodím a že budu dobrá sestra.“*
21. **Uvažovala jsi někdy během praxe, že v perioperační péči nebudeš pokračovat a zvažovala jiný obor? Pokud ano, mělo to co dočinění s tvou praxí na sálech v rámci předmětu?** „*Ne.“*
22. **Myslíš, že ti předmět pomohl, hlavně po praktické stránce, ve tvé kariéře?** „*Ano. Bylo to fajn vědět do čeho jdeš, znát ty postupy a hlavně mě to pak pomohlo z hlediska těch teoretických znalostí a hlavně my jsme pak měli praxe na intenzivních lůžkách a já vlastně tím jak jsem znala přesně ten*

průchod toho pacienta než odjede na sál, co se s ním děje na sále, na jaké je operaci, jak pak přijede, takže věděla jsem, že bude mít drény, vím, že bude mít tohle, jak prostříit sterilní stůl aniž bych musela používat podávkový systém a nevím co ještě jako hodí se to a myslím, že i to pak ty sestry dost ocenily a že vlastně pochopily, když jsi jim řekla, že jsi byla na sálech, tak ony vlastně pochopily, že toho umíš docela dost.“

23. V čem konkrétně ti pomohl? (Teoretická znalost instrumentária, samotné instrumentování, obíhání...)? *„Mně to třeba nejvíce pomohlo tak, že víš, že jdeš do známého prostředí, že už vlastně znáš ty lidi, takže když jsi tam pak přišla znovu, tak oni tě znali jménem, už věděli prostě co tam budeš dělat a věděli jako co na tebe mohou delegovat, takže myslím, že to mi pomohlo pak s nástupem do práce neskutečně, že jsem tam první den přišla a nemusela jsem se nikomu představovat, protože všichni o mě věděli, že přijdu, všichni věděli jako co jsem kdo jsem a už vlastně věděli co bude.“*

24. Prošla sis všechny sály (všechny obory) na OCOS v ÚVN? *„Ano.“*

25. Byl nějaký obor, který bys vyzdvihla, že se ti na tomto sále věnovali se zájmem a naopak nějaký, kde jsi se necítila dobře, třeba se ti nevěnovali apod. a tak tě odradil? *„No tak vyzdvihla bych určitě svůj obor uro-gyn, protože tam to bylo právě možná tím, jak je to jakoby míň populární obor, tak já, když jsem tam přišla a řekla, že bych tam chtěla jako dělat, tak všichni na mě byli takoví: ty tu s námi chceš být, tebe to baví? I doktoři jako a fakt se ke mně hezky chovali no a pak ta chirurgie, kde vlastně jsou zvyklí na studenty, a hlavně přišlo mi, že prstě jsou tam takoví féroví, že ti rovnou prostě řekli, co od tebe očekávají, co ne. Naučili tě věci hned, aniž by od toho něco očekávali, že jim tam pak s něčím pomůžeš. No a horší to bylo teda na té ortopedii a neurochirurgii, kde vlastně jsem viděla, že mě vlastně nechtějí asi nic moc ani předat, oni prostě pracovali a já jsem je pozorovala, jak pracují, a to bylo všechno. Že někdy jsem se ptala, tak mi většinou tak jako suše odpověděli na tu moji otázku, ale už to víc nerozvíjeli.“*

26. Ovlivnil tento volitelný předmět výběr oboru, ve kterém nyní pracuješ? *„Ano. Mně to v podstatě sehnalo práci jako ten předmět bych řekla, zajistilo místo prostě do budoucna.“*

27. **Myslíš, že ti tento předmět pomohl v adaptačním procesu a v čem konkrétně?** „*Ano. Zkrátilo mi to adaptační proces o dva měsíce. Že jsem tam nemusela dva měsíce se učit to, co je sterilní, čeho se nesmím dotknout a tohle...*“
28. **Co ti na předmětu vadilo nebo chybělo a co bys naopak vyzdvihla?** „*Bylo fajn, že jsme si mohli to individuálně sami zorganizovat, že jsme si vybrali data. Mně chybělo prolnutí té teorie do praxe, že my jsme vlastně měli teoretickou část s magistrou Bělíkovou, kde ona nám vysvětlovala všechno – sály, sterilizace, tyhle věci, pak jako rozsáhlé teorie a pak nás brala na sály večer a ukazovala nám, jak vypadají sály, jak se ovládá stůl a takové a potom jsme šli vlastně na tu praxi a já jsem si pak s odstupem zjistila, že by bylo fajn, kdyby jako s námi třeba udělali, jak se navlékají sterilní rukavice, jak se dělá chirurgické mytí, jak se oblékat. U nás na to nějak nezbyl čas a já jsem se pak dostala přesně do situace, že se mám jít umýt a kdyby mě to ten den předtím náhodou nenaučil jeden bratr, tak já vlastně nevím a teď můžeš přijít že jo o tu příležitost, když přijdeš a řekneš: ale já nevím, jak se myje. Nebo to zavazování pláštů těch doktorů.*“
29. **Zvolila by sis tento předmět znovu nebo by sis tehdy vybrala radši něco jiného a proč?** „*Já určitě znovu.*“
30. **Jak bys hodnotila předmět celkově?** „*Pozitivně. Myslím, že byl úspěšný, nějak docílil toho, že rozšířily skupiny o sestry z třetí lékařské a splnilo to to, co jsem od toho čekala. Nebyl tam žádný zásadní problém. Všechno to bylo o domluvě a všechno se dalo individuálně vyřešit.*“
31. **Máš nějaké návrhy, jak předmět zlepšit pro budoucí studenty?** „*Třeba by mohli vytisknout papír a každému oboru dají papír do knihy hlášení a každý si přečte, že přijdou studentky, budou to sestry a ty sestry tam nebudou od toho, aby prostě koukaly na operace a poslouchaly doktory, ale aby se jim ty sestry věnovaly, řekly jim, jak probíhá práce, co dělá obíhající, co dělá instrumentářka, co dělá sestra na sterilizaci. A myslím, že tohle by vyřešilo většinu potíží, co tam kdy byly.*“
32. **Procházíš nyní specializačním vzděláváním v perioperační péči?** „*Ne, ale plánuju to.*“

33. **Studuješ momentálně další VŠ nebo to plánuješ? Např. navazující magisterské studium perioperační péče na Univerzitě Pardubice? Bez odpovědi.**
34. **Myslíš, že už v oboru perioperační péče zůstaneš nebo bys někdy chtěla zkusit jiný typ oddělení/odejít ze zdravotnictví?** „*Já si stojím i za tím, že když si to jednou zkusíš, tak už se ti vlastně bude hrozně těžko jít k lůžku nebo to... že vlastně když zjistíš, že ti doktoři se chovají jinak, že vlastně ta práce je svým způsobem velice čistá, technická, prostě zároveň tam myslíš, zároveň si zkusíš něco praktického. Hlavně ty nástroje, když je držíš v ruce, tak to je...*“
35. **Chtěla bys ještě něco dodat?** „*No já bych tam asi dodala možná pro jako studenty budoucí tohoto předmětu, že teď, když na to koukám i zpětně, co jsem já tam jako sestra, tak at' se prostě zapojují. At' tam nestojí a nekoukají. A hlavně at' se ptají.*“

Příloha C: rozhovor s informantkou C

1. **Kolik ti je let a který rok jsi absolvovala 3: LF UK?** *„Takže je mi teď 28 a v roce 2022 jsem měla státnice.“*
2. **Byla jsi před nástupem na 3. LF UK praktická sestra?** *„Ne. Já jsem šla jakoby po gymplu.“*
3. **Pracovala jsi již během studia na operačních sálech např. jako praktická sestra ještě před účastí v tomto volitelném předmětu?** *„Ne.“*
4. **V jaké nemocnici a v jakém oboru nyní pracuješ? Měla jsi v dané nemocnici stipendium?** *„Teď v Motole. Operační sály neurochirurgie pro dospělé. Stipendium jsem tam měla.“*
5. **Pracuješ na plný úvazek, brigádně, částečný...?** *„Na plný úvazek.“*
6. **Procházíš aktuálně adaptačním procesem?** *„Ne, už ne, už jsem klasicky ve třísměnném provozu. Máš ranní, denní a noční.“*
7. **Zajímala jsi se o perioperační péči ještě před zapsáním tohoto předmětu?** *„Určitě, určitě, já jsem už tak nějak od prváku jsem si říkala, že ty sály, to bude asi moje, protože předtím, když jsem někam šla na nějaké ty praxe, tak s těmi lidmi...tak mi přišlo, že mě to jako strašně mentálně vyčerpává...“*
8. **Proč ses rozhodla absolvovat tento volitelný předmět na 3. LF UK?** *„Protože už jsem tak nějak ve druháku tušila, že se těm sálům chci dál věnovat a tohle byla úplně naprosto skvělá příležitost, jo, ještě v té době, když dostat se jakoby na ty sály... tak jsem se toho hned chytla a vlastně jsem doteď perioperační sestra.“*
9. **Na jakých sálech jsi předmět absolvovala?** *„Než jsme se ustálili na tom sále, kde už jsme potom pokračovali ten adaptační proces, tak jsem se mohla podívat ještě na jiné. Byla jsem myslím, že na ortopedii se podívat na sálech v ÚVN a myslím uro-gyn. Ale potom už jsem byla jenom na té neurochirurgii, ale jinak jen tak běžně jsem se podívala jenom třeba jedna směna.“*
10. **Tenhle typ sálů sis sama vybrala nebo ti byl přidělen?** *„Já jsem původně chtěla na tu chirurgii, ale tam mi řekli, že není místo, a potom teda ta X řekla, že jo, bereme tě, tak jsem si řekla: tak tam jdu.“*

11. Věnovaly se ti sestry, případně další personál? Jak se k tobě chovaly?

„Ano, ano. Musím říct, že fakt jako od prvního dne, co jsem tam nastoupila, byla jsem tam představována jakoby těm svým jako sestram i těm doktorům. Takže ten vztah tam byl fakt jako musím říct úplně skvělý, necítila jsem se tam vůbec jako odstrčená nebo víš, jakože o mně nemá nikdo jako zájem, že tam jsem tam jenom, jenom nějaká studentka. Že fakt mě tam vzali do týmu a cítila jsem se jako součást toho týmu, jo, že prostě obíhání, dokonce potom mě, když už jsem byla jako víc zběhlá v tom, tak už mě i nechali se umýt na nějaké jednodušší výkony, což bylo naprosto jako skvělé. Sestry mě vzaly mezi sebe, jakože přátelsky nebo... Lékaři se mnou myslím, že taky vycházeli, ale jako já si myslím, že to je taky, že jsem taková jako pozitivní, otevřená, že prostě mi nedělá problém se bavit s kýmkoliv. Jo, že ti doktoři nebyli na mě vůbec zlí, byli trpěliví, všichni byli úplně zlatí, nestalo se mi ani jednou, že by tam na mě někdo ječel...“

12. Cítila ses při praxi na daných sálech dobře? *„Ano, ano, chodila jsem tam ráda.“*

13. Stávalo se, že se ti na praxi nikdo nevěnoval nebo jsi měla pocit, že tě na oddělení moc nechtějí? *„Ne.“*

14. Přišla sis někdy pro personál spíš jako přítěž? *„Určitě ano, určitě se to někdy stávalo, ale ono taky, víš co, záleží, jak se třeba vyspíš, víš, že prostě můžeš přijít na tu praxi unavená, anebo jsi třeba s horší náladou a potom některé věci vnímáš jinak, třeba reálně ze strany té sestry to tak není.“*

15. Stalo se ti někdy, že se k tobě personál nechoval dobře, měla jsi např. nějaký konflikt? *„Pokud ano, můžeš to rozvést? „No, konflikt... to bylo tam právě byla jedna sestřička, na té neurochirurgii a ona, ze začátku, tak ona mě jako moc nebrala, ale potom si na mě zvykla, ona byla taková drsná, rázná, ona na mě třeba: na tohle nešahej, běž si stoupnout támhle. Ale potom musím říct, že nějak jsme se s ní, jak to říct, dostaly jsme se na stejnou vlnu nebo tak a pak už to bylo jako fakt super.“*

16. Vyhovovala ti organizace předmětu (tedy komunikace s garantem, nemocnicí, oddělením ohledně směn apod...)? *„Jo, nemůžu si stěžovat, bylo to fakt super, jako bylo nám domluveno na začátku, než jsme vůbec šly*

na ty sály, tak to bylo takové ty původní hodiny, kde jsme si jako řekli, jak se chovat na těch operačních sálech, prostě nástroje, co se používají, šli jsme se tam třeba podívat, přišlo mi to úplně jako skvělé, a ne ten začátek než prostě nás úplně takhle jako šoupnout a říct: hele, tady máš sál, prostě tam jdi, tak to byl naprosto skvělý úvod.“

17. **Byl pro tebe předmět časově náročný?** *„Vůbec ne, já jsem to dělala ráda, chodila jsem tam jako každou volnou chvíli, co jsem mohla. Potom jsme naplánovali nějak ty směny a já jsem tam byla pomalu od pondělí do pátku.“*
18. **Dostala ses během praxe na sálech aspoň jednou k instrumentování?** *„Určitě, několikrát. Třeba pětkrát.“*
19. **Zastupovala jsi někdy během praxe obíhající sestru?** *„Jo. Nebylo to sice hned na začátku, ale potom později ano.“*
20. **Cítila ses při praxích tohoto předmětu motivována sestrami věnovat se perioperační péči? Nebo se někdy naopak stalo, že tě od této profese na odrazovali?** *„Jo. V ÚVN mě nikdo z neuro sálů nikdy neodrazoval, naopak, oni prostě říkali: jo, už to máš skoro za sebou, prostě půjdeš a tohle.“*
21. **Uvažovala jsi někdy během praxe, že v perioperační péči nebudeš pokračovat a zvažovala jiný obor? Pokud ano, mělo to co dočinění s tvou praxí na sálech v rámci předmětu?** *„Ne, během toho předmětu vůbec. Hlavně ono se to tak všechno sešlo, že právě pak jsem na té neurochirurgii v ÚVN byla extrémně spokojená, oproti tomu, co říkaly holky, jak se tam k nim chovali...“*
22. **Myslíš, že ti předmět pomohl, hlavně po praktické stránce, ve tvé kariéře?** *„Jo, protože já právě pokračuju na neurochirurgii v Motole ale, takže vlastně když jsem nastupovala tam jakoby po státnicích, tak už jsem byla defacto už téměř hotová sestra, takže prakticky mi to fakt pomohlo, znala jsem nástroje, znala jsem už jako ty operace, sice samozřejmě, každý to dělá trošku jinak, pomůcky jsou jiné, ale to byla záležitost prostě třeba týdne. Prostě jdeš tam pětkrát pro jednu a tu samou věc a už to víš. No nepřišla jsem úplně jako zelenáč, takové to, že absolutně netušíš, co kde je, už jsi přišla a už*

si věděla, jak to na tom sále funguje, jaké typy operací se tam dělají. A hlavně když už je to ten samý obor... šla jsi z oboru, který už si rok dělala..."

- 23. V čem konkrétně ti pomohl? (Teoretická znalost instrumentária, samotné instrumentování, obíhání...)?** *„Konkrétně mi to pomohlo ve znalosti instrumentária, v obíhání, v instrumentování trošku, a hlavně orientace na tom sále, že prostě už tak nějak jako tušíš, jo, že prostě na hlavu potřebuješ tohle, na záda tamto. Pro mě to bylo mnohem jednodušší, než kdybych předtím na těch sálech nikdy nebyla.“*
- 24. Prošla sis všechny sály (všechny obory) na OCOS v ÚVN?** *„Já si myslím, že jo.“*
- 25. Byl nějaký obor, který bys vyzdvihla, že se ti na tomto sále věnovali se zájmem a naopak nějaký, kde jsi se necítila dobře, třeba se ti nevěnovali apod. a tak tě odradil?** *„Neurochirurgii bych samozřejmě vyzdvihla. A jako vyloženě odrazil, asi ne... když tam prostě přijdeš jednou se podívat, tak to nejde posoudit.“*
- 26. Ovlivnil tento volitelný předmět výběr oboru, ve kterém nyní pracuješ?** *„Ano.“*
- 27. Myslíš, že ti tento předmět pomohl v adaptačním procesu a v čem konkrétně?** *„Rozhodně. Už jsem přišla a už jako by to nebylo pro ně, jako pro ty sestry, tak náročné mě třeba cokoliv učit, protože už jsem spoustu věcí znala, takže ono to pak bylo už jenom takové detaily, jak napsat správně sterilku atd.“*
- 28. Co ti na předmětu vadilo nebo chybělo a co bys naopak vyzdvihla?** *„Já nemůžu říct, že by mi něco jako extra vadilo, já jsem s tím předmětem byla naprosto spokojená, jako fakt se mi to jako líbilo. A strašně moc se mi líbilo, to musím vyzdvihnout, že třeba když jsme probírali třeba jak se sterilně oblékat nebo tak, že jsme si to mohli vyzkoušet, jo, že nám tam nemocnice poskytla jakoby sterilní rukavice, sterilní pláště a fakt jsme si to mohli jako na sobě vyzkoušet.“*
- 29. Zvolila by sis tento předmět znovu nebo by sis tehdy vybrala radši něco jiného a proč?** *„Určitě. Myslím, že jsem snad nikdy nebyla tak nadšená z nějakého volitelného předmětu jak z tady toho.“*

30. **Jak bys hodnotila předmět celkově?** *„No kladně, samozřejmě. Bylo by to 12 hvězdiček z 10.“*
31. **Máš nějaké návrhy, jak předmět zlepšit pro budoucí studenty?**
„Trošičku tu teorii a možnost si zkusit jakoby ty věci, jakože říct teoreticky probrat nějaké to téma a pak si to hned vyzkoušet. To se mi strašně líbilo. Udělala bych to třeba o jeden den víc teorie.“
32. **Procházíš nyní specializačním vzděláváním v perioperační péči?**
„Ještě ne, ale plánuju to.“
33. **Studuješ momentálně další VŠ nebo to plánuješ? Např. navazující magisterské studium perioperační péče na Univerzitě Pardubice?** *„Já jsem šla do těch Pardubic, ale bylo to děsné. Byla jsem tam rok. Jak jsem začala pracovat na plný úvazek, jak jsem začínala, tak mě prostě nedávali na denní, dávali mě na ranní, tak jsem byla na plný úvazek, to znamená, že pro mě že chodíš na ranní, ale chodíš každý den, ale když sloužíš, tak máš třeba čas ten den zajet si do těch Pardubic na ty přednášky, pak jdeš na noční. Ale když chodíš fakt, jakože pondělí až pátek prostě na 8hodinové směny a ty programy operační jsou takové jaké jsou, tak pak jsi tak vyčerpaná, že prostě na nic jiného nemáš vůbec sílu, a hlavně ty Pardubice, to bylo...“*
34. **Myslíš, že už v oboru perioperační péče zůstaneš nebo bys někdy chtěla zkusit jiný typ oddělení/odejít ze zdravotnictví?** *„Ne, vůbec, ze zdravotnictví odejít, jako vůbec a neumím si sebe představit, že bych pracovala někde na nějakých lůžkách...vůbec.“*
35. **Chtěla bys ještě něco dodat?** *„Ne.“*

Příloha D: rozhovor s informantkou D

1. **Kolik ti je let a který rok jsi absolvovala 3. LF UK?** „Mně je 25 a 2022.“
2. **Byla jsi před nástupem na 3. LF UK praktická sestra?** „Ne, já mám *gympl.*“
3. **Pracovala jsi již během studia na operačních sálech např. jako praktická sestra ještě před účastí v tomto volitelném předmětu?** „Ne.“
4. **V jaké nemocnici a v jakém oboru nyní pracuješ? Měla jsi v dané nemocnici stipendium?** „V ÚVN na chirurgii. Stipendium jsem tam neměla.“
5. **Pracuješ na plný úvazek, brigádně, částečný...?** „Na plný úvazek.“
6. **Procházíš aktuálně adaptačním procesem?** „Ten už mám dávno za sebou.“
7. **Zajímala jsi se o perioperační péči již před zapsáním tohoto předmětu?** „Ano.“
8. **Proč ses rozhodla absolvovat tento volitelný předmět na 3. LF UK?** „Já jsem se už dávno rozhodla, že bych chtěla být instrumentářka, takže ten předmět mi k tomu akorát pomohl dostat se k tomu blíž předtím, než začnu pracovat.“
9. **Na jakých sálech jsi předmět absolvovala?** „Na chirurgii.“
10. **Tenhle typ sálů sis sama vybrala nebo ti byl přidělen?** „...První den, kdy jsme se tam šli rozhlížet, tak nás každého zařadili na jeden druh sálu a já byla přiřazena na chirurgii a tam jsem zůstala.“
11. **Věnovaly se ti sestry, případně další personál? Jak se k tobě chovaly?** „Sestry vzhledem k tomu, že nevěděly, že budu jejich budoucí kolegyně, tak některé ke mně, jako všechny byly milé, ale některé byly, jakože se mi snažily vysvětlit více věci do hloubky, už mě jakoby... připravovaly, pomáhaly mi víc a pak když zjistily že tam budu pracovat, tak ještě o to víc mě některé připravovaly. Sanitáři a ošetřovatelé byli hodně nápomocní, takže mě naučili už polohování, já jsem se tam sama zapojovala...“
12. **Cítila ses při praxi na daných sálech dobře?** „Jo, já jsem se tam cítila dobře.“

13. **Stávalo se, že se ti na praxi nikdo nevěnoval nebo jsi měla pocit, že tě na oddělení moc nechtějí?** *„Ne, to jsem nikdy neměla takový pocit.“*
14. **Přišla sis někdy pro personál spíš jako přítěž?** *„Ne.“*
15. **Stalo se ti někdy, že se k tobě personál nechoval dobře, měla jsi např. nějaký konflikt?** *„Ne, nepamatuji si na nic.“*
16. **Vyhovovala ti organizace předmětu – tedy komunikace s garantem, nemocnicí, oddělením ohledně směn apod...?** *„Na oddělení domlouvání směn to bylo vcelku v pořádku, tam to šlo všechno hladce, celkově jak ten předmět probíhal mi taky přišlo v pořádku, měli jsme jakoby určité dny jenom teorie, potom jsme přešli na tu praxi, takže to bylo jako v hezké návaznosti a komunikace se školou... šlo to. My jsme byli takový ten pilotní zkušební projekt, takže nikdo z nás, ani učitelé a další zaměstnanci, nikdo netušil, co od toho čekat, co dělat, všechno to bylo pokus omyl, a tak jsme to i tak brali.“*
17. **Byl pro tebe předmět časově náročný?** *„Ne, asi jako každý předmět ve škole.“*
18. **Dostala ses během praxe na sálech aspoň jednou k instrumentování?** *„Já si myslím, že jednou ano, na nějaký menší výkon, a ještě se mnou byla umytá ta sestra, která mi byla přidělena jako moje mentorka.“*
19. **Zastupovala jsi někdy během praxe obíhající sestru?** *„Ano, několikrát jsem měla se svojí mentorkou třeba noční a tam jsem ji obíhala, většinou sama.“*
20. **Cítila ses při praxích tohoto předmětu motivována sestrami věnovat se perioperační péči? Nebo se někdy naopak stalo, že tě od této profese na odrazovali?** *„Ano. Já jsem byla motivovaná celým okolím, jak sestrami, když jsem je viděla, jak pracují, jak jim to prostě jde...“*
21. **Uvažovala jsi někdy během praxe, že v perioperační péči nebudeš pokračovat a zvažovala jiný obor? Pokud ano, mělo to co dočinění s tvou praxí na sálech v rámci předmětu?** *„Tak samozřejmě, že jsem to zvažovala, ale pak když jsem si zvážila všechny pro a proti, tak mi stejně vždycky vyšlo, že bych nechtěla dělat nic jiného než sálovou sestru.“*

22. **Myslíš, že ti předmět pomohl, hlavně po praktické stránce, ve tvé kariéře?** „Myslím si, že mě to hodně připravilo aspoň na hrubé základy toho, co tam teďka děláme, věděla jsem do čeho půjdu.“
23. **V čem konkrétně ti pomohl – teoretická znalost instrumentária, samotné instrumentování, obíhání...?** „Hodně to obíhání, protože přece jenom tohle jsme tam měli nejčastěji, pak poznávání těch nástrojů, úplně ty základy, když se člověk podívá do toho síta, tak vidět, co v tom je, co oni většinou podávají, jak to podávají, ten styl, způsob toho instrumentování, tohle všechno, pomohlo mi to ze sociální stránky, protože už jsem věděla, že tam nastoupím, oni všichni okolo to pak taky věděli a už se ke mně chovali úplně jinak, takže pak už v podstatě nastoupit tam do práce nebyl takový rozdíl a skok, protože člověk tam byl zvyklý a nenastupoval do neznáma.“
24. **Prošla sis všechny sály (všechny obory) na OCOS v ÚVN?** „Ne. Nebo možná na pár hodin, takhle jo, ale že bych se tam zdržela déle, to ne.“
25. **Byl nějaký obor, který bys vyzdvihla, že se ti na tomto sále věnovali se zájmem a naopak nějaký, kde jsi se necítila dobře, třeba se ti nevěnovali apod. a tak tě odradil?** „Jak jsem se nezdržela déle, tak asi to nebudu hodnotit.“
26. **Ovlivnil tento volitelný předmět výběr oboru, ve kterém nyní pracuješ?** „Jo, to prostředí, to prostě jak se k tobě ty lidi chovají hodně tomu přispěje.“
27. **Myslíš, že ti tento předmět pomohl v adaptačním procesu a v čem konkrétně?** „Určitě, každá zkušenost je pro něco dobrá.“
28. **Co ti na předmětu vadilo nebo chybělo a co bys naopak vyzdvihla?** „Možná ta teorie. Já chápu, že to chtěli...že to bylo na zkoušku, chtěli to nějak rychle popohnat a ta teorie mi přišla taková hodně uspěchaná, bylo to hodně nahňácané na sobě, byly to třeba tři hodiny vkuse, pak člověk neudržel pozornost a bylo to takové letem světem.“ „Ta praxe, té bych tam dala možná trošku víc a líp bych to zorganizovala v tom slova smyslu, že bych každému přidělila už ze začátku mentora, aby v tom bylo jasno a aby si nešla do té nemocnice s tím, že nevíš, co budeš dělat, že tamhle budeš stát někde v koutě,

ted'ka tam budeš někde překážet, budeš tady přebíhat, nevíš, co kdo s tebou, ale prostě abys věděla, za kterou osobou jít a které se držet.“

29. Zvolila by sis tento předmět znovu nebo by sis tehdy vybrala radši něco jiného a proč? *„Já bych si ho zvolila znovu.“*

30. Jak bys hodnotila předmět celkově? *„Já si myslím, že na to, že to byla jako zkouška, že jsme byli pilotní projekt, tak si myslím, že to byl krok dobrým směrem, že se něco takového vůbec jako dalo... že se to dalo do pohybu, že se prostě vůbec něco takového uskutečnilo, protože do té doby se ve škole učíš o oddělení... JIP a tak, ale ta perioperační není vůbec zahrnutá, ani žádná teorie třeba nástroje nebo něco, to už pak je na tom magistru nebo na té specializaci, ale přijde mi to dobré, že si ten člověk když se rozhoduje kde chce pracovat, tak že má všechno vyložene na talíři.“*

31. Máš nějaké návrhy, jak předmět zlepšit pro budoucí studenty? *„To už jsme nakously, tu teorii, ty mentorky, to je asi to hlavní, to s těmi mentory. To mi vadilo na každé praxi, když tam člověk jde a aby neměl mentora, to je chyba.“*

32. Procházíš nyní specializačním vzděláváním v perioperační péči? *„Jsem přihlášená na příští rok, u nás vždycky může jenom jedna na obor a zrovna letos to už někdo dělá, takže musím čekat.“*

33. Studuješ momentálně další VŠ nebo to plánuješ? Např. navazující magisterské studium perioperační péče na Univerzitě Pardubice? *„Ne, já jsem to zvažovala, ale nakonec jsem se rozhodla pro specializační vzdělávání. Hodně na mém rozhodnutí měl podíl fakt, že už jsem chtěla co nejdříve pracovat na plný úvazek.“*

34. Myslíš, že už v oboru perioperační péče zůstaneš nebo bys někdy chtěla zkusit jiný typ oddělení/odejít ze zdravotnictví? *„Hm, já si nedovedu představit, že bych šla pracovat na oddělení, upřímně, z hodně důvodů. Momentálně ne.“*

35. Chtěla bys ještě něco dodat? *„Myslím si, že ne.“*